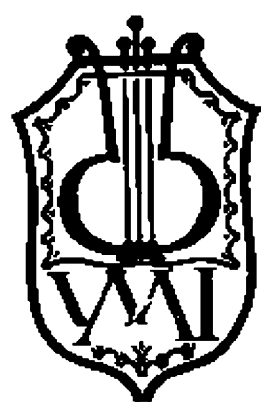

1952-1957

**ПРОПАМ'ЯТНА КНИГА
УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТУ
В АМЕРИЦІ**

**З НАГОДИ
П'ЯТИЛІТТЯ ЙОГО ІСНУВАННЯ**

НАКЛАДОМ УМІ — 1958

Емблему на обкладинці проектував
мистець Петро Андрусів

З друкарні В-ва „АМЕРИКА“, 817 Норт Френклін вул., Філадельфія 23, Па.

Роман Савицький
директор УМІ
і учитель кл. фортепіану (Нью Йорк — Філадельфія)

Роман Савицький

Український Музичний Інститут в Америці 1952—1957

Переглядаючи усі звіти, документи, статті і переписку у зв'язку із оснуванням УМІнституту в 1952 р., та глядячи із перспективи п'яти років на перебіг праці, поширювання терену діяльності і музичний ріст учнів УМІнституту, — зауважується якусь дивну логіку і самозрозумілість розвитку усіх дій, пов'язаних із обов'язком учителів-українців працювати над своєю молоддю.

Сьогодні, із перспективи п'яти років, бачимо виразно, що створення УМІнституту в Америці введовзі після переселення великого числа українців з Європи на американський континент, було одним логічним потягненням на шахівниці наших музичних проблем того часу.

Пригадаймо, що перед прибуттям до Америки, наша молодь, в часах большевицької і німецької окупацій, під час усіх воєнних дій, втечі і довгого, невпорядкованого перебування в за-

хідній Європі (1939 до 1949, — повних десять років) не лише була позбавлена можливості відбувати нормальні, серйозні музичні студії, але також була присуджена на перебування серед нездорової, безвідповідальної „воєнної“ музичної атмосфери, затративши в ній здорові критерії підходу до музичного мистецтва. Які ж були вигляди на це, щоб ця молодь віднайшла себе і свої музичні традиції, прибувши до нової країни і не знаючи, де і як у ній шукати джерел збагачення свого духа?!

І саме тому, що в Америці вона не могла б знайти джерел для збагачення свого українського духа і що вдержування української музичної культури на чужому терені без власних джерел взагалі неможливе, — саме тому оснування і праця УМІнституту в перших роках перебування нашої еміграції в Америці, була ко-
нечною.

Меланія Байлова
заст. директора УМІ
і учителька кл. фортепіану в Нью Йорку

Володимир Цісик
секретар УМІ
учитель кл. скрипки в Нью Йорку і Ньюарку

Аналізуючи перед п'яти роками післявоєнну ситуацію на українському музичному відтинку і стверджуючи повну анархію і занепад нашого музичного життя, автор цих рядків писав в „Америці“ з дня 11. серпня 1952 р. слідує:

„... мабуть прийдеться махнути рукою на те, що є сьогодні, а треба звернути очі в майбутнє. А майбутнє — це справа виховання людей, поглядів, це справа переконання молоді на її власному досвіді, що все гарне, високе і вартісне твориться тільки навчанням, шуканням і твердою, послідовною працею. Нашим обов'язком є не лише звернути увагу молодих студентів музики на конечність їх поважних студій, але також створити для них можливість такої праці, придумати свою власну систему музичних студій, яка забезпечує б нашим майбутнім музикам те, — чого вони справді потребуватимуть, вернувши до краю будувати нове, рідне життя. Незалежно від того треба думати теж і про підготовку нашої молоді до включення в американське музичне життя. Нашим обов'язком є створити власний центр, на якому могли б з довірям спочити очі молоді і їх батьків, та який міг би взяти на себе відповідальність за ріст нового, здорового музичного покоління...“

Отже в тодішній ситуації найважливішою проблемою в наших очах була справа розбудови

українських музичних шкіл, які могли б, хоч і без зовнішнього американського люкису, приміщень і обстановки, згуртувати маси нашої молоді для студіювання музики через призму українських музичних надбань і традицій. І видно, що ця ідея була логічна і відповідала потребам української молоді, коли на протязі вже трьох років УМІнститут мав около чотирьох учнів, п'ятдесят учителів і тринадцять шкіл.

Запитаймо себе, — що було б сталося із тими талановитими українськими дітьми, коли б у відповідному моменті не створено УМІнституту? Коротко кажучи, ми переконані, що із числа 500 (це число подаємо як порівняльне) музику студіювало б не більше як 250, що з тих 250 одержувало б добре навчання не більше як 100, що з тих 100 пізнавало б українську музичну літературу не більше як 50, і що з тих 100 було б визначних, використаних талантів не більше як 5, і що загал тих 250 українських дітей не був би ані в 10% так зорієнтований про музику, а особливо про українську музику, як це є сьогодні, завдяки акції УМІнституту. І ще одне. Коли б українські музики заходилися творити УМІнститут сьогодні, в 1957 р., то правдоподібність успіху такої акції була б куди менша, просто тому, що українська молодь силою впливу американського оточення вже не сприйняла б нашої ідеї так самозрозуміло і спонтанно, як це було тому п'ять років (короткий час, а як дуже змінив внутрішню структуру молодих людей), і в наслідок цього укра-

Іван Недільський
скарбник УМІ,
учитель теорет. предметів і віолончелі

Ігор Соневський
голова комісії теоретичних предметів УМІ,
учитель теоретичних предметів і фортепіану

їнсько-національний елемент у праці Інституту правдоподібно був би на дальшому пляні.

Є зовсім зрозумілим, що п'ятирічна діяльність УМІнституту не розв'язала вповні наших музичних, чи виховно-музичних проблем, що ефект цієї діяльності все ще не вийшов поза рямці підготовки серйозніших вислідів (на це потрібний далеко довший час). Та однак треба ствердити, що за тих п'ять років положено основи, на яких можна левно будувати майбутню працю.

Напрямі майбутньої праці УМІнституту будуть мати в засаді усі ключі, прийняті вже в час створення Інституту, а з них два найважливіші: розвивати правильний погляд нашого громадянства і молоді на це, що

„... не таланти творять тривкі цінності, але роблять це тільки працюючі таланти і що доперва на ґрунті твердо працюючої і шукаючої правдивого знання армії талантів можуть вирости одиниці, які штовхнуть нашу музику наперед і здобудуть для неї світ...“

Друга засада: „... кооперація досвідчених учителів, які розуміють ситуацію і здають собі справу із нелегких завдань. Ця кооперація мусить бути оперта на виміні досвідом і на спільному порозумінні під кличем відповідального музичного виховання української молоді...“

(„Свобода“, 27. серпня 1952,
моя стаття про УМІнститут)

Кожний українець переглядаючи і прочитуючи цю пропам'ятну книгу, видану УМІнститутом з нагоди п'ятиліття існування, зможе виробити собі докладне поняття про усі дії УМІнституту в центральній і відділах, зможе легко вирахувати суму всіх іспитів, концертів, імпрез, лекцій головних і побічних предметів, збірних лекцій і т. д. і усвідомити велику кількість енергії, вложеної кооперативним способом у музичну освіту нашої молоді і, на основі того, зможе дійти до об'єктивної оцінки всього, що дотепер в УМІнституті зроблено.

Та всі дані, списані в оцій книзі, --- це, так би мовити, самозрозумілі, елементарні дії, що відбувалися силою правильників музичних шкіл УМІнституту і силою дуже совісної, чесної і на правду фахової праці учителів УМІ, при повній зрозуміння наших завдань, моральній і матеріальній піддержці батьків наших учнів.

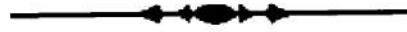
Ми думаємо однак, що сьогодні УМІнститут має обов'язок, а також право на те, щоб підтягнути рівень своєї праці із елементарного на вищий ступінь. Ми мали б обов'язок подбати про кращі приміщення і залі для праці й виступів наших учнів, про розбудову камерної, хорової і оркестрової ділянок, про стипендії для талановитих, а незаможних учнів, про купно деяких оркестрових інструментів, про бібліотеки грамофонних платівок, про нотне видавництво, про адміністрацію концертів наших найкращих учнів, словом про самозрозумілі атрибути доброго, здорового росту наших шкіл.

Усі ці речі лежать поза нашими теперішніми фінансовими можливостями. Всіх тих удосконалень не можуть оплатити самі учні, чи їх батьки, ні учителі Інституту. Їх можуть зреалізувати тільки поважніші субвенції наших центральних установ, або приватних „спонзорів“. І коли цього не зробиться, УМІнституту буде дуже трудно стати в майбутньому для нашої молоді еквівалентом американських шкіл, mimo найбільших зусиль батьків учнів і Учительського Збору. Позатим позиції УМІнституту неможливо прирівнювати до інтернаціональних американських музичних шкіл. Ми маємо особливі, виїнятково трудні завдання, яких в умовах американських відносин, без поважних фінансових вкладів виповнити неможливо.

Отже проблема УМІнституту в майбутньому,

це вже не тільки справа ентузіастичної праці Учительського Збору, не тільки справа аспірацій учнів й їх батьків, це не тільки справа п'яťох, чи десятих відділів більше. Це вже проблема громадсько-національна, якої не вільно знехатувати, чи приспати.

Та незалежно від розвитку подій, незалежно від того, чи УМІнститом поцікавляться ближче наші офіційні чинники, чи ми будемо і надалі працювати власними силами і засобами, незалежно від того всього, Учительський Збір УМІнституту, спираючись на п'ятирічному досвіді, докладатиме усіх зусиль, щоб наші учні розвивались музично так, як цього вимагає наше положення на еміграції і як пристало на молодь талановитого українського народу.

Дирекція УМІ в Нью Йорку

Централя Українського Музичного Інституту в Нью Йорку

Впродовж п'ятирічного існування Український Музичний Інститут не тільки зміцнив свою діяльність в самому Нью Йорку, але також широко розгорнув педагогічно-виховну роботу поза межами метрополії. Незаперечний ріст УМІ з погляду ретроспективності не треба аж ніяк уважати за випадковий. Після приїзду нової еміграції саме в Нью Йорку зібралася велика кількість українських музик-педагогів, що готові були продовжати свою попередню діяльність. Тут знайшлося теж велике число батьків, що бажали дати своїм дітям музичну освіту в своїх учителів.

Отож з великою радістю треба ствердити той факт, що в порівнянні з іншими національними групами якраз українці найкраще зрозуміли роль музичного виховання дитини та його значення для її майбутнього. І так воля українського громадянства стала одним із стимулів для створення УМІ та його філій.

Вже зразу самі наші музики носилися з ідеєю створення музичної школи на зразок Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові. І ця ідея остаточно оформилася на засіданнях музичної секції Українського Літературно-Мистецького Клубу в Нью Йорку. Тут зав'язався ініціативний комітет для створення музичної школи, в склад якого увійшли пп. М. Байлова, І. Приймova, Е. Чапельська, І. Недільський, Р. Савицький, І. Соневський, В. Цісик та інші. І так завдяки кооперації існуючих музичних

Аліція Бучинська
класа скрипки

„студій“ повстала міцна база для УМІ, що об'єднала більшість музичних педагогів спільною ідеєю, а саме: культивування музичного мистецтва серед найширших кіл української молоді. Дня 29. серпня 1952 р. відбулося перше засідання Педагогічної Ради, на якому вибрано директора УМІ Р. Савицького та членів дирекції М. Байлову та І. Недільського. На цьому засіданні затверджено чартер УМІ.

Леся Вахнянин
кл. фортепіану

Олімпія Добровольська
класа мистецтва слова

Проф. Володимир Грудин
теоретичні предмети

Галина Мирошниченко
кл. фортепіану і муз. садочок

Проф. д-р Микола Полевський
кляса фортепіану

Проф. Людмила Тимошенко-Полевська
кляса віолончелі

Впродовж короткого часу дирекція УМІ звернула увагу не тільки на навчання головних предметів, але впровадила обов'язкові побічні предмети, що мають за завдання поступнево познайомити учнів з загальномузичними проблемами. Дня 28. грудня 1952 р. відбувся з'їзд теоретиків у Філадельфії, на якому вибрано председателя комісії теоретичних наук та побічних предметів навчання — І. Соневицького. В зв'язку з тим почалися виклади музичної грамоти, основ музики та сольфеджу, сприймання музики, інструментознавства, гармонії та історії музики. Згодом зорганізувався ще діточий хор та струнний ансамбль.

В програмі УМІ від початку його існування були такі головні предмети навчання: фортепіан, скрипка, віоля, віолончеля, гра на бандурі, флейта, клярнет (саксофон), сольоспів, мистецтво слова, музична теорія, хорова диригентура, композиція та історія музики (українська і всесвітня).

Навчання в УМІ поділяється на три курси: нижчий (4 роки), середній (4 роки), вищий (2 роки). Крім цього для дітей до 8-го року життя є підготовчий курс (1 рік), а для абсолювентів 2-го вищого — концертний. Двічі в році учні Українського Муз. Інституту переходять іспити (піврічний та річний) з головного та по-

Іванна Шмериковська-Приймова
кляса сольо-співу

Проф. Микола Фоменко
кл. фортеп. і теорет. предм.

Калина Чічка-Андрієнко
кляса фортепіану

бічних предметів навчання перед іспитовою комісією. На основі цих іспитів учні одержують піврічні повідомлення і річні свідоцтва. Паралельно до цього учні УМІ беруть участь на відкритих шкільних виступах. Досі відбулося у Нью-Йорку 41 учнівських пописів, в тому числі 4 закриті.

Євгенія Чапельська
класа фортепіану

УМІ в Нью-Йорку — 1954 р.

Окрім піврічних або річних виступів відбуваються самостійні речитали окремих учнів (Л. Крилова — 6. березня 1953, Л. Крушельницький — 17. квітня 1954, дипломовий речиталь С. Шпеха — 24. червня 1955). Зокрема треба відмітити учнівські концерти, зв'язані з означеною тематикою, як напр., Вечір української музики (23. травня 1953), Вечір концертів (30. травня 1953), Моцартівський концерт (29. грудня 1956), Шуманівський концерт (23. березня 1957). На спеціальну увагу заслуговує концерт визначних учнів централі та відділів УМІ, що відбувся дня 19. травня 1956 в залі Джуніор Гай Скул. Деякі ньюйоркські учні брали участь в позамісцевих концертах: виступ відділів УМІ у Філадельфії (6. березня 1955), вечір української музики у Філадельфії (24. квітня 1955), виступ відділів та централі в Нью-Йорку (15. квітня 1956), концерт визначних учнів УМІ в Гартфорді (24. лютого 1957). Треба згадати також виступи 17 учнів УМІ на телевізійних програмах п. Р. Мариновича впродовж весни 1956 року.

Пересічне число учнів УМІ в Нью-Йорку виносило 120.

Визначні учні УМІ в Нью-Йорку: З. Дерлиця, Н. Зеленська, Л. Крушельницький, С. Малицька, Х. Осадца, М. Політило, М. Чапельська, М. Шлемкевич, Ю. Шуган, Д. Якимів, Л. Ярошенко, У. Яц.

Учительський Збір в Нью-Йорку:

В склад Учительського Збору в Нью-Йорку впродовж його існування входили пп. В. Баб'як, М. Байлова, А. Бучинська, Л. Вахнянин, В. Грудин, Л. Гуменний, О. Добровольська, Д. Каранович, В. Кіпа, Г. Китастих, Л. Крилова, Р. Левицький, Г. Мирошніченко, І. Недільський, Л. Полевська, М. Полевський, І. Приймова, Р. Савицький, І. Соневицький, Р. Степура, М. Фоменко, В. Цісик, Е. Чапельська, К. Чічка-Андрієнко, Р. Шуль.

Навчання окремих предметів в Українському Музичному Інституті базується на програмах навчання, затверджених Загальним З'їздом учителів УМІ.

До складу Дирекції УМІ входили від 1952 до 1957 р. слідувачі учителі: Роман Савицький, Меланія Байлова, Іван Недільський, Ігор Соневицький, Володимир Цісик.

Майже кожного тижня в суботи відбуваються засідання дирекції централі УМІ в Нью-Йорку. Крім цього скликувано конференції Педагогічної Ради (Учительського Збору). Досі таких конференцій було 32. Окрім обговорювання організаційно-адміністративних справ та звідомлень з діяльності, чимало часу присвячувалося педагогічно-виховним питанням. І так, напр., про методику навчання гри на фортепіані дав доповідь Р. Савицький на 3-ій конференції, на п'ятій В. Грудин говорив про нав-

Група теорії І. Соневицького

чання теоретичних предметів, на сьомій І. Приймова про сольоспів, на восьмій М. Полевський про навчання гри на фортепіані і т. д.

Загальні З'їзди учителів УМІ централі та його відділів

Окрім конференцій місцевого Учительського Збору відбулися в Нью Йорку три Загальні З'їзди учителів УМІ централі та його відділів під час вакаційних сезонів у рр. 1955, 56 та 57. Загальний З'їзд Учительського Збору став найвищим конституційним органом діяльності УМІ в ЗДА. Там змінюється або доповнюється правильник (статут) УМІ, вибирається директора, засідають окремі комісії поодиноких предметів навчання, тощо. Загальний З'їзд відбувається один раз в році.

Імпрези УМІ та мистецька діяльність учителів

Окрім педагогічно-виховної діяльності учителі УМІ виступають з самостійними речиталлями, роблять доповіді, дають групові концерти, беруть участь на загально-національних святах та на інших мистецьких імпрезах. УМІ фірмує також концерти деяким нашим мистцям.

З самостійними речиталлями виступали піаністи Д. Каранович, В. Кіпа, Р. Савицький, флейтист В. Баб'як та скрипак В. Ціsik. На музичні теми робив доповіді І. Соневицький. Майже всі члени Вчительського Збору брали участь в за-

гально-національних святах і академіях в ролях солістів, акомпаніаторів та диригентів. Дуже часто наші вчителі виступали на Літературно-Мистецьких Ярмарках або на п'ятничевих вечорах ЛМ Клубу. На спеціальну увагу заслуговують авторські вечори композиторів В. Грудина та М. Фоменка. З нагоди 110-ої річниці народження Миколи Лисенка УМІ взяв активну участь в цьому ювілейному концерті дня 7-го грудня 1952 р. Знову ж дня 27-го квітня 1955 відбувся концерт учителів УМІ в Українському Народному Домі. Слід згадати й про Моцартівський вечір, що його влаштував УМІ весною 1956 року. Дня 1-го та 6-го січня 1954 р. УМІ фірмував два концерти композитора-скрипака Р. Придаткевича. Весною 1957 р. відбулися під фірмою УМІ два концерти (Нью Йорк, Філадельфія) струнного ансамблю ім. Н. Нижанківського, зорганізованого при УМІ В. Ціsikом. Співвиконавцем тих концертів була піаністка Д. Каранович. До важливіших подій у житті УМІ в Нью Йорку треба теж зачислити гостинні виступи оперного співака Мирослава Скали-Старицького, першого тенора Королівської Опери в Брукселі, який разом з І. Соневицьким (аккомпаніатор) дав на запрошення УМІ два самостійні концерти, 9-го жовтня 1955 р. в Нью Йорку і 16-го жовтня 1955 р. у Філадельфії. Відзначаючи європейську кар'єру М. Скали-Старицького, колишнього учня УМІ ім. Лисенка у Львові, дирекція УМІ в Нью Йорку зробила його своїм першим почесним членом.

Український педагогічний репертуар в УМІ

Окрім української друкованої літератури педагогічно-інструктивного характеру, учні УМІ виконують чимало недрукованих творів наших композиторів. Сюди треба зачислити передусім деякі музичні п'єси М. Фоменка, І. Соневицького та І. Недільського, який не тільки аранжує в'язанки українських народних пісень, колядки, але також пише смичкові квартети для учнівського струнного ансамблю УМІ.

Український Музичний Інститут в Нью Йорку розпоряджає музичною бібліотекою, яка збагатилася помітно кількістю музичної літератури завдяки дарові дружини пок. композитора М. Гайворонського, д-р Н. Гайворонської.

При УМІ в Нью Йорку зорганізувався Батьківський Комітет, який час до часу влаштовував імпрези, з яких дохід був призначений для УМІ. Перші сходини батьків відбулися 9-го лютого 1953 року.

Минуло п'ять років від створення централі Українського Музичного Інституту в Нью Йорку. Реасумуючи діяльність цієї інституції, що впродовж свого існування проходила без будьякої матеріальної підтримки і не мала жодних фондів, треба ствердити факт постійного зростання УМІ. Багато з його учнів завдяки совісній та солідній музичній підготовці в УМІ, дісталися до передових американських шкіл, знову ж інші присвятилися педагогічній праці. Більш завансовані учні УМІ виступають на концертах, або беруть участь в оркестрах чи в камерних ан-

самблях. Жаль тільки, що в порівнянні до інших предметів навчання такі предмети як віолончеля, флейта, клярнет, чи хорова диригентура ще досі не можуть виказатися принайменше мінімальним числом учнів, щоб наше музичне життя могло розвиватися більш всебічно. Впродовж існування УМІ чимало наших дітей, що вчилися в інших музичних школах чи в приватних учителів, перейшло до УМІ, бо їхні батьки зрозуміли різницю стандартів навчання. Слід згадати, що поміж учнями УМІ знаходяться тепер також діти не-українського походження. Публічні виступи учнів УМІ, а зокрема концерти зв'язані з наміченою тематикою, здобувають щораз більше признание від українського громадянства. Деякі учнівські імпрези УМІ, як напр. виступи визначних учнів УМІ в Нью Йорку Філадельфії, Ньюарку і Гартфорді заслужили собі на дуже прихильну оцінку з боку американських знавців музичного шкільництва.

Отож пов'язуючи в своїй основі європейську програму навчання з деякими методами американського шкільництва, УМІ має ясні перспективи на успішне продовжування своєї діяльності, виховування нашої молоді в українському національному дусі та вирощування молодого доросту професійних музик, що згодом придуть на зміну старшій генерації та будуть репрезентувати й пропагувати рідну музичну культуру в інтернаціональному музичному світі.

І. Соневицький

Група історії І. Соневицького

Учні УМІ в Нью Йорку

(Учні розділені за роками навчання, на основі класифікацій в червні 1957 р. Дійсне число учнів більше за кількість світлин.)

І РІК НИЖЧОГО КУРСУ

Софія Кордуба
фортепіан

Люба Кузишин
фортепіан

Оксана Куйбіда
фортепіан

Богдан Недогода
скрипка

Ярослав Хоманчук
скрипка

Оленка Ринасевич
фортепіан

Ірина Сітницька
фортепіан

Микола Сітницький
фортепіан

Віра Никифрук
фортепіан

Учні УМІ повинні ходити
на мистецькі концерти.

Олександр Ройовський
фортепіан

ІІ РІК НИЖЧОГО КУРСУ

Оксана Козак
фортепіан

Марія Гойдиш
фортепіан

Шарлота Вороканська
фортепіан

Роман Волчук
скрипка

Роман Кучма
скрипка

Ларісса Цігаш
фортепіан

Христина Величко
фортепіан

Ольга Папіш
фортепіан

Зиновій Балабан
фортепіан

Ярополк Цігаш
скрипка

Олена Качмарська
фортепіан

Галина Бубела
фортепіан

УМІ улаштував за п'ять років 124 пописи учнів

Христина Барагура
фортепіан

Дарія Книш
фортепіан

Богдан Макаревич
фортепіан

Хризанта Зубрицька
фортепіан

ІІІ РІК НИЖЧОГО КУРСУ

Оксана Федьків
фортепіан

Люба Шелякіна
фортепіан

Андрій Оленський
фортепіан

Володимир Лойко
скрипка

Михайло Стахів
скрипка

Борис Олексюк
скрипка

Богдан Денисук
скрипка

Олег Венгерчук
скрипка

Марія Сенів
скрипка

Мирослав Галецький
скрипка

Петро Козіцький
скрипка

Мирон Лев
скрипка

Ярослав Дністрян
скрипка

Василь Гайдич
фортепіан

Ірина Козак
фортепіан

Богданна Клецор
фортепіан

Христина Гордієнко
фортепіан

Мотря Тимочко
фортепіан

Роксоляна Боба
фортепіан

Радослава Маринович
фортепіан

Звенислава Барагура
фортепіан

Володимир Роговський
фортепіан

Ірина Андрейко
фортепіан

Юрій Сулжинський
фортепіан

Марта Рожанковська
фортепіан

Наталія Юрченко
фортепіан

Володимира Сенів
фортепіан

Роксоляна Хабурська
фортепіан

Христина Вестрайхер
фортепіан

Борис Онуфрійчук
фортепіан

Софія Процик
фортепіан

Аскольд Мелешко
скрипка

IV РІК НИЖЧОГО КУРСУ

Леокадія Пелех
фортепіан

Володимир Гойдиш
фортепіан

Ярослав Карпінський
скрипка

Орест Оприско
скрипка

Іванна Шмериковська-Приймова

На вокальні теми

Кажуть, що ми є музикальним народом і ми самі знаємо, що при будь якій нагоді, коли лише збереться хоч би малий гурток людей, починаємо співати. Це знак, що любимо спів і органічно відчуваємо його потребу.

Тому думаю, що цікаво буде нам пригадати коротко історію розвитку вокального мистецтва, зупинитися над цікавими і не раз фантастичними кар'єрами співаків, а потім застановитись над тим, які прикмети повинен виховувати в собі співак і які завдання мають педагоги співу.

Спів існував від найдавніших часів, а творили його люди інстинктивно. Знаємо, що в давніх часах гарний голос уважали за великий дар богів і приписували йому чародійну силу. Чудові є перекази про Амфіона та Орфея, співаків мітичних часів, які будь то би своїм співом оживляли мертву природу, зрушували скелі, та уласкавлювали диких звірів. Про існування в старині співу у мистецькому значенні свідчать різьби, та малюнки на архітектонічних залишках, наукові досліді культури старих Єгиптян, перекази про спів сестри Мойсея, Міріам, про мистецтво короля Давида. Знаємо про це, що в старині релігійні пісні і псалми були власністю співацьких родин, які передавали своє мистецтво з роду в рід. Знаємо теж про повні експресії гимни старинних Індійців, про музичну культуру старого Китаю. Усім тим старинним народам музика і спів служили головно як вияви їх релігійних почувань. Як вільне мистецтво музика почала вперше розвиватися у старинних

Греків, які уважали це мистецтво підставою вдержання і зміцнення своєї держави. Тому у Греції музика була одним із головних предметів навчання у школах. Грецька мова з малою кількістю шелестівок добре надавалася до співу. Тому, що в Греції дуже високо була поставлена реторика, розвинено там теж науку орудування голосовим апаратом, враз з правильною вимовою і правильним віддыхом. Славні грецькі промовці говорили на вільному воздуху до тисячних мас, а сценічні драми відбувалися перед кільканадцять-тисячними аудиторіями. Отже можемо бути певні, що виконавці мали не тільки сильні голоси, але і правильно вишколені. Важливе місце мав у грецькій драмі хоровий спів, який був одноголосним, при акомпаніяменті ліри, чи флейти. Крім співів у драмі, Греки розвинули теж форми сольового співу, як гимни (в честь богів і героїв), дитирамби, пеани, лірики, lamentи (по втраті близьких), весільні і народні пісні (пасторальні, обрядові, колискові).

Перші християни не формували своїх співів (псалми) під впливом поганської Греції. Ці впливи передістаються до церковної музики щойно у 6 ст. за папи Григорія I-го, який впроваджує систему грецьких гам (в дещо зміненому виді). Відтоді теж церкви урухомлюють окремі школи співу, в яких велику увагу присвячується доброму вишколенні голосів, слуху і музикальності.

Проходять віки муравлиної праці і здобутків в ділянці музики. До ритму і мелодії долучується з бігом часу третій елемент, гармонія,

як вислід поліфонічного (много-голосного) співу, що дійшов до своїх вершин у т. зв. нідерландській школі (15 ст.). Рівночасно із розвитком поліфонічного мистецтва, твориться із таємних глибин людського духа, з вдачі, характеру і побуту народів — народня пісня, яка змальовує життя, події, та настрої і яка стає для пізніших генерацій невичерпним джерелом мистецької творчости. Згадаймо тут українських кобзарів, що в їх піснях-думах зображена наша минувшина і пригадаймо багатство усіх інших українських народніх пісень, які стали матеріалом до високоавторських композицій наших, а також многих чужих творців.

Світська пісня вийшла на ширшу арену в 11 столітті, коли діяли французькі й італійські трубадури і німецькі міннезенгери. Многоголосність переходила з церковної музики до світської поступово, розвинувшись у 16 ст. у форму мадригалу. Плекання і виконання цієї форми належало до товариської розривки. Згодом (кінець 16 ст.) у многоголосних мадригалах верхній голос виконував соліст, а різні інструменти грали решту голосів і в цей спосіб розвинулася самостійна кантілена в супроводі інструментів.

Іншим фактором, що причинився до розвитку сольового співу, був ренесанс грецької драми і її виконання у чисто музичній формі. Тут маємо початок опери, якої ріст іде величезними кроками вперед. Внедовзі бачимо на цьому полі цілий ряд великих талантів, яких композиторське жниво є лодивугідне. Публіка з захопленням прийняла нову форму, творяться театри для широких мас, а запотребовання на нові опери швидко зростає. Рівночасно з тим виникає велика потреба навчання співу, якого технічний рівень підносився в міру розвитку і вимог оперового мистецтва.

Наука співу тривала 6—8 років. Учні у школі співу вивчали також гру на кількох інструментах, музичну теорію, композицію, контрапункт, реторику і літературу. Нікольо Порпора з Болонії був першим інтернаціональним професором співу, який виїжджав учити до Відня, Лондону і Парижа. Він був також композитором 53-ох опер, а Гайдн брав у нього лекції гармонії. Швидкий ріст опери, та високий рівень сольового вокального мистецтва зродили багато славних співаків, з яких я хотіла б тут зазначити декілька найбільших.

Венеціянку Ф. Бордоні (меццо-сопран), що визначалася великою красою, бажали мати на своїх сценах усі королівські двори і театри Європи. Римлянка К. Габріелі, що почала виступати у 20 році життя, мала феноменальну пам'ять і одержувала найвищі гонорарі, які тільки в її часах існували. В 50 році життя співала ще гарніше, як в молодому віці. Парижанка З. Ар-

Ярослав Рубльовський
скрипка

Дарія Козак
фортепіан

Наталка Глоба
фортепіан

Петро Дармограй
скрипка

Христина Бартко
фортепіан

Галина Бартків
фортепіан

Марта Сушків
фортепіан

Юрій Свиричевський
фортепіан

Оксана Баран
фортепіан

Марко Олесницький
фортепіан

Ірина Букоємська
фортепіан

Маріянна Шумилович
фортепіан

нольд тріюмфувала в операх Рамо і Глюка. Німка Шмелінг — Ля Мара здобула славу незрівняно витонченою інтерпретацією пісень. А. Патті в 11 році життя відбуває концертне турне по Америці і як 16-літня дівчина дебютує в ньюйоркській опері. Захоплюючи теж й цілу Європу своїм феноменальним голосом, була через 20 років найдорожчою співачкою на світі. Головокружну кар'єру зробила Е. Лінд — „шведський соловейко“, яка п'ятнадцять років просто гіпнотизувала цілий світ своїм співом. Після дворічного турне по Америці стала мільйонеркою і від тоді виступала тільки на добродійних концертах. Паралельно із славними співачками діяли теж і співаки, лицарі високого „л“. Одні з них мають велику музичну культуру і солідну освіту, другі тільки гарний голос, але зате їх велика музикальність покриває брак музичної освіти. Наприклад, король тенорів, Карузо, не знав ніякого інструменту, а теорія музики була для нього великою тайною. Ролі вчився із слуху, а мав в репертуарі 80 оперових партій і близько 500 пісень.

І наш нарід видав цілий ряд дуже добрих співаків. Я згадаю тут тільки тих, які виступали не лише на рідних землях, але здобули собі славу й серед чужих. В першій мірі С. Крушельницька, не тільки великого формату співачка, але й знаменита акторка. Далше М. Менцінський, О. Мишуга, О. Носалевич, О. Руснак, М. Голінський, М. Сокіл і др. З молодшої генерації І. Маланюк, М. Старицький (Міро Скала) і Е. Зарицька увійшли вже на міжнародний ґрунт оперового мистецтва і можуть похвалитися поважними досягненнями.

Композитори цікавилися виконавцями і вимагали від них щораз більшої технічної справності. Вебер перед писанням опери приїздив до Відня, щоб пізнавати голосові можливості співаків. Найбільша віртуозність співу припадає на 18 ст. Опера тоді складається головню із самих арій, щоб дати нагоду співакові показати свою технічну гнучкість. В 19 ст. вокальне мистецтво починає бути більш декламаційно-експресійним. Співаки стремлять до змістового поглиблення свого виконання, згідно з інтенціями композиторів. Велику зміну у способі співання опер внесла музика Вагнера, якого стиль з початку незрозумілий для публіки. Тон і слово ставили до співака високі вимоги. Вагнерівські співаки, це окремий тип героїчних, сильних і видержливих голосів.

Тепер перейдемо до слідуючого питання, а саме: які чинники є необхідні, щоб людина могла стати професійним співаком. Мабуть у ніякій іншій ділянці музики нема стільки непорозумінь, стільки плутання і шарлатанства, як саме у вокальній ділянці. Піяніст, чи скрипак заслуговує на цю назву доперва тоді, коли крім вродженого таланту викажеться ще набути

знанням, до якого належить технічна досконалість, володіння інструментом і правильне виконання творів під мистецьким оглядом. Натомість у вокалістів досить часто буває таке, що власник, чи власницка пересічного голосу вже вважає себе за співака. Щоб стати справжнім співаком, необхідно мати: крім серйозних кількісних студій — ще голос, інтелекцію, музикальність, акторські спосібності і добрий зовнішній вигляд. Рідко трапляється, щоб чотири перші прикмети були розвинені в однаковій мірі. Часом голосовий матеріал домінує над музикальністю, то знову музикальність і акторський талант бувають небуденні, але сила, чи краска голосу є менше вартні і под. Саме ці подробиці визначають якість і спеціалізацію співака. Цілковита відсутність хоч би одної із названих прикмет унеможливує поважніші досягнення у професії співака.

Адепти співу не все мусять робити кар'єру як солісти. Хто має пересічний голос і є хоч

трохи музикальний, може бути дуже пожиточним членом хору, чи малого ансамблю. Хор зложений із співаків з культивованими голосами, звучить все добре і дається легко нагинати до досягнення різних красок і нюансів. Далше — співу можна вчитися для приємності, як теж і для здоров'я. Через те, що при співі треба правильно віддихати, людина відчуває себе фізично краще, а знову ж виконання музичних творів додатньо впливає на психічний стан.

Праця учителя співу помітно відрізняється від праці учителів гри на інструментах. Студент-інструменталіст має інструмент готовий, а його студії полягають головню на цьому, щоб опанувати і розвинути техніку гри і придбати музичне знання. При науці співу справа є більш складна. Тут праця полягає на будові голосового інструменту і на правильному зложенні усіх його частин. Час до цього потрібний є дуже різний, залежно від спосібностей учня і від

І РІК СЕРЕДНЬОГО КУРСУ

Дарія Бубняк
фортепіян

Юрій Попель
фортепіян

Адріян Керод
скрипка

Ірина Бородайко
фортепіян

Богданна Нагірна
фортепіян

Уляна Стецура
фортепіян

Олег Мітрінга
скрипка

Роман Никифору
фортепіян

Северин Данилович
фортепіан

Оксана Смулка
фортепіан

Зоряна Лебедь
фортепіан

Ірина Копачинська
фортепіан

Оксана Макаревич
фортепіан

Лариса Ганущак
фортепіан

Багата українська вокальна література потребує добрих співаків. — Вписуйтеся на навчання сольо-співу до УМІ.

опанування певних фізіологічних функцій, якими володіється над таємними законами вібрації, та видобуванням найгарнішої краски голосу. Людський голос, це найбільш загадковий і складний інструмент. Робить різні несподіванки в часі навчання, а також пізніше, у зрілих співаків. З історії співу знаємо, що багато славних співаків у розквіті своєї кар'єри раптово втрачали голос.

Голоси треба обов'язково трактувати дуже індивідуально і майже з кожним учнем треба працювати інакше і завжди дуже обережно, бо знищити голос є легко, а направити важко. Вишколити голос означає допомогти природі, в якій не можна нічого насильно перемінювати. Це наче шліф клейноту. Можемо рівнож порівняти нашу працю з працею скульптора, який уживає різних технік, залежно від матеріалу, що з ним має до діла. Є голоси темні і ясні, є легкі, є тяжкі. Отже ми вокалісти маємо складнішу працю від інструменталістів, але зате можемо скоріше досягнути ефекти нашої праці. Напр., учня що грає на інструменті 3—4 роки, уважаємо все ще початківцем, під час коли співак після чотирьох років навчання може бути зрілий до виступів. Одна з моїх учениць (Ніна Шевченко) на четвертому році навчання блискуче виконувала ролю Маргарети у „Фаусті“ Г'юно. Очевидно, це не означає, що із скорим публічним виступом кінчиться праця над голосом. Протівно, стала праця над технічною гнучкістю і розучування нових творів розвивають голос і роблять його здібним виконувати щораз трудніші вокальні завдання.

Які прикмети має мати педагог співу? Перш усього мусить мати дуже розвинений „вокальний“ слух, що не є однозначним із музичним слухом. Вокальний слух, це особливе уміння відрізнити правильний тон від неправильного, це уміння вичувати і уявляти, як голос учня повинен звучати і яку повинен мати краску. І саме ця праця над досягненням гарного, приємного звуку і відповідної краски є дуже цікава і дає багато задоволення. Педагог мусить вичувати будову голосового апарату учня, скоро пізнати, які хиби треба усунути і взагалі мусить швидко зорієнтуватися з яким типом голосу має до діла. Очевидно, якість голосу скрісталізовується в часі навчання і учитель бачить в якому напрямі голос має тенденцію розвиватися.

В ділянці вокальної педагогії є, на жаль, багато шарлатанства. Знаємо, що адепти співу не раз цілими роками сидять у учителів, які їм обіцяють блискучу кар'єру й управляють науку співу, наче якусь чорну магію, а кінець такий, що учні співають щораз гірше, аж вкінці знеохочені, кидають науку. Але рівнож є і такі учні, що мандрують від одного професора до другого і хочуть на силу бути співаками, мучать себе, педагога, а потім публіку.

II РІК СЕРЕДНЬОГО КУРСУ

Марта Рудник
фортепіан

Ірина Бубняк
фортепіан

Ольга Кіра
скрипка

Ф. Стасюк
скрипка

Роман Хоманчук
скрипка

Остан Тершаковець
скрипка

Марія Крупська
фортепіан

Дарія Заболотська
фортепіан

Ще кілька слів про те, яка сьогодні ситуація у професійній вокальній ділянці. Є велика конкуренція, бо є багато добрих співаків. Не говорю про феноменальні голоси, бо тих є мало і вони все вплинуть наверх навіть при найбільшій конкуренції. Але саме тому, що є велика кількість середньої міри, але добрих співаків, кар'єра є ускладнена, бо тут важну роль відіграють ще такі чинники, як знайомства, протекція, гроші і т. п. Давніше професію співака рідко коли вибирали люди із заможних, чи аристократичних домів. Сьогодні ми бачимо мистців із різних суспільних верств, і тому кар'єру роблять в першу чергу ці, які мають знайомства і гроші. Зрештою така сама ситуація є і у світі інструменталістів.

Дарія Сушків
фортепіан

Як бачимо, тяжка дорога стоїть перед мистцями - співаками, тяжка, якщо думається і мріється тільки про широкий світ. Ми, українці, мусимо однак у першій мірі дбати про те, щоб плекати рідне мистецтво. В нас нема багато вишколених співаків, навпаки, є їх дуже мало. А скільки є чудових пісень, які потребують добрих виконавців, щоб передавати ці пісні з роду в рід, та щоб продовжувати нашу, вже частинно у світі знану, славу співочу традицію.

МИРОСЛАВ СКАЛА-СТАРИЦЬКИЙ
Є ПОЧЕСНИМ ЧЛЕНОМ УМІ.

**Уляна Сваричевська
фортепіан**

**Христина Сваричевська
фортепіан**

**Теодозія Турчан
фортепіан**

**Христина Конашевич
фортепіан**

**Богдан Бартко
фортепіан**

**Марта Копач
фортепіан**

**Марія Щік
фортепіан**

**Володимир Стецик
фортепіан**

Кляса гармонії В. Грудина

III РІК СЕРЕДНЬОГО КУРСУ

Олег Савків
скрипка

Ігор Стецик
скрипка

Любов Абрамюк
фортепіан

Анна Олесницька
фортепіан

Тетяна Осадца
фортепіан

УЧНІ УМІ ОБОВ'ЯЗАНІ СЛУХАТИ УСІХ
ТЕОРЕТИЧНИХ ПРЕДМЕТІВ

Зореслава Савчинська
фортепіан

IV РІК СЕРЕДНЬОГО КУРСУ

Борис Кендш
скрипка

Модест Захарченко
скрипка

Богданна Дзедзик
фортепіан

Ярослав Недільський
фортепіан

Звенислава Гой
фортепіан

І РІК ВИЩОГО КУРСУ

Надія Бартків
фортепіан

Кляса теорії І. Недільського

Визначні учні УМІ в Нью Йорку

Зореслава Дерлиця
форт. — II сер.
кл. Е. Чапельської

Наталка Зеленська
форт. — II сер.
кл. М. Полевського

Марта Політило
форт. — II сер.
кл. М. Байлової

Христина Осадца
форт. — III сер.
кл. Р. Савицького

Стефанія Маличівська
скрипка — III сер.
кл. В. Цісика

Дарія Якимів
форт. — III сер.
кл. М. Байлової

Марта Чапельська
форт. — IV сер.
кл. Е. Чапельської

Любомир Крушельницький
форт. — IV сер.
кл. Р. Савицького

Уляна Яц
форт. — I вищ.
кл. Р. Савицького

Юрій Шуган
скрипка — I вищ.
кл. В. Цісика

Марта Шлемкевич
форт. II вищ.
кл. Р. Савицького

Людмила Ярошенко
сольоспів — IV р.
кл. І. Приймової

Роман Левицький
учитель кл. бандури

Кляса бандури

На початку шкільного року 1953/1954 відкрито при УМІ в Нью Йорку клясу бандури. Основником і першим учителем цієї кляси був відомий мистецький керівник Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка, Григорій Китастий. Його ім'я притягнуло досить поважну кількість учнів (понад 20). Він же й постарався про доставку відповідної кількості бандур для учнів. Бандури ці виконували члени Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка: П. Гончаренко, довголітній голова Капелі, та М. Лісківський, абсолювент київської музичної консерваторії, відділу бандури. Оба великі ентузіясти бандури.

Однак Григорія Китастого покликала Капеля ім. Т. Шевченка вернутись в Дітройт, де він знов обняв її керівництво й через те мусів, після трьох місяців навчання, залишити клясу бандури УМІ в Нью Йорку.

Дирекція УМІ в Нью Йорку заангажувала на його місце Романа Левицького, якого поручив на це становище Г. Китастий. Р. Левицький почав свою працю, як учитель бандури, в лютому 1954 р. і веде її досі.

Із учнів згодом зорганізовано групу бандуристів, яка часто брала участь в імпрезах, влаштовуваних нашими організаціями. Досі „Ансамбль Бандуристів УМІ“ мав 25 виступів, зустрічаючись скрізь із теплим прийняттям з боку слухачів. Українська громада радіє, коли бачить на сцені нових і молодих ентузіастів бандури.

Лекції в клясі бандури відбуваються кожної суботи від год. 7—9 вечора в приміщенні УМІ, при 149 2-га вулиця в Нью Йорку.

Василь Харук

Ліда Білик

Галина Гафткович

Теодозія Турчан

Олекса Харук

Тетяна Рабій

Галина Саляк

Павло Данилів

Дарія Мудра

Неоніля Левицька

Богдан Гойнич

Ліда Боянівська

Борис Науменко

Чеслава Москалик

Леся Васьків

Семен Лужецький

Ансамбль бандуристів, УМІ — Нью Йорк

МУЗИЧНИЙ САДОЧОК

(УМІ — НЮ ЙОРК)

Галина Мирошніченко

Завдання і ціль музичного садочка

В основу своєї праці я поставила твердження, що діти повинні вчитися музики багато вчасніше, ніж пізнають нотне письмо, так само, як вчаться говорити на багато раніше, ніж читати і писати.

Діти повинні пізнавати музику наперед до свідом, так само, як пізнають, що це світло, вогонь, холод, біль, краски і т. п.

Якщо трилітня дитина задивляється усіх своєю грою на фортепіані, то це не є випадкове і напевно не діється з дітьми, які до того часу не бачили і не чули, як грається.

Майже нема зовсім немусикальних дітей. Вони трапляються так само рідко, як діти геніяльні, але треба цю вроджену музикальність вже з найраніших років розвивати. В цьому напрямі ведеться праця в садочку.

Завданням музичного садочка є навчити дітей слухати музику, сприймати її, розуміти

музику, любити, творити музику і користати з музики.

Даючи дитині музику, ми даємо їй духовий скарб, що його майже ніщо не зможе заступити, і вона буде потребувати цієї музики на протязі цілого свого життя.

І тут насувається на думку питання, чи варто до цієї справи прив'язувати стільки ваги і яка насправді користь людині з музики?

Отже сьогодні музика перестала бути люксом, її повно на кожному кроці, а людина, яка не уміє з цього користати, справді тратить дуже багато. Музика, це „мова емоцій“ і найбільш ідеальне, найбільш абстрактне із усіх родів мистецтва. Музика дає відпруження нашим нервам, відриває від щоденних турбот, переносить у вищий і кращий світ, світ ідеалів, вчить цінити духові вартості. Музика ушляхотнює, вчить концентрації і порядку, розвиває

Музичний Садочок при УМІ — в Нью Йорку

I ряд від ліва: Л. Кушнір, А. Ярош, Н. Даниш, О. Ліщинський, Н. Шума, О. Гірка, Ю. Осінчук, О. Лабунька.

II ряд від ліва: І. Раковський, М. Костів, І. Рак, М. Шкафаровський, В. Качмарська, А. Баранецький, В. Ставничий, Х. Струк, Б. Сумик.

III ряд від ліва: Галина Мирошніченко (учителька) Зірка Савчинська (акомпаніаторка).

замилування до краси, є гарним і корисним заняттям, яке може відвернути нашу молодь від небезпек великоміської вулиці.

Людина, яка грає на якомусь інструменті і розуміється на музиці, є радо бачена в товаристві, а в неодному випадку може вибрати музику, як прекрасну життєву професію.

Не всі діти, що є в музичному садочку, стануть в майбутньому професійними музикантами. Тому завданням садочка є не тільки приготувати до пізніших музичних студій, але в першу чергу виховувати інтелігентного слухача і лю-

бителя музики, який дав би моральну піддержку нашим виростаючим музичним талантам.

Якщо музично вироблені одиниці перестануть бути у нас рідкістю, якщо до музичного виховання будемо підходити більш серйозно і розумно, якщо зацікавлення музикою буде рости серед наших дітей і молоді, якщо концертні зали будуть наповнятися нашими слухачами, то це буде наявний доказ, що рівень музичної культури у нас підноситься і тоді надії на появу українського генія, що виніс би нашу музику на світову арену, стануть більш реальними.

Володимир Цісик

Значення ансамблевої гри в навчанні скрипки

Багато можна б говорити про скрипку. Багато про неї написано. Багато легенд і оповідань пов'язано з цим інструментом, який від 16 століття (коли придбав свою теперішню форму) не старіється, а вічно молодий, захоплює своєю красою мільйони людей і зачаровує тисячі молоді. Ентузіясти скрипки посвячують ціле своє життя, щоб уміти видобути красу і чар, що криються в цьому королівському інструменті.

На жаль, а може так і треба, небагато з них доходить до вершин цього мистецтва. Все ж таки велика частина досягає такого рівня, що дозволяє вживатися в естетику скрипкової музики і користуватися різними можливостями, що їх дає володіння цим інструментом. Але є і дуже багато таких, що через брак послідовності і завзяття відпадають, не досягнувши навіть рівня доступного практично для всіх, що не є позбавлені слуху і спроможності думання.

Струнний ансамбль початківців
п. к. В. Цісика

УМІ з одної сторони ставить собі за завдання виховати тих, що стануть на зміну теперішнім мистцям, але з другої сторони старається теж дати українській молоді таке музичне знання, яке уможливило б кожному досягнути повне задоволення з музики, задоволення, якого за-

знають лише ті, що музику розуміють і активно нею займаються.

Важливою прикметою скрипки є її універсальність в практичному приміненні. Її уживають як сольового інструменту, без, або в супроводі фортепіану, чи оркестри, її приміню-

Учнівський квартет
М. Захарченко, I скр., Ю. Шуган, II скр., Б. Кекіш, III скр., С. Маличівська, IV скр.

Струнний ансамбль заавансованих
під кер. В. Цісика

ється у різних типах камерних ансамблів (дуети, тріа, квартети, квінсети і т. д.) і врешті її уживається в усіх родах оркестр. Використовуючи це, УМІ вже від першого року навчання, крім звичайного матеріалу, потрібного для роз-

витку техніки і музичальності, старається при допомозі різного роду ансамблів розвивати серед молоді знання камерного і оркестрового мистецтва. Практика показує незвичайну користь з такого підходу до справи. Через участь в ан-

Класа теорії І. Соневицького

Музичний Садочок під керуванням Г. Мирошніченко

самблях, чи оркестрі, зростає зацікавлення до інструменту взагалі, зростає почуття ритму і дисципліни, та витворюється почуття приналежності до якоїсь спільноти, так потрібне для молоді. Рівночасно виховується свідомість спільного, дружнього творення музики, отже зовсім щось іншого від суперництва, що є невідкличне і конечно в сольових виступах.

Кожний учень, майже без виїмку, переходить через різні етапи в часі свого навчання. В початках науки зацікавлення досить високе. Однак воно доволі скоро пригасає, коли покажеться справжня потреба таки попрацювати над осягненням певного рівня, над правильним держанням скрипки і смичка (що, до речі, є найтяжче саме у скрипці), над умінням постійно вдержувати концентрацію думки на відповідній висоті. В тім часі є незвичайно важливою терпеливість і винахідливість учителя. У великій допомозі може йому стати пісенний матеріал, як рівнож дуети і дитячі ансамблі, матеріал, який надзвичайно впливає на розбудження охоти і активності учня. Розуміється — поміч батьків є конечною, в цьому розумінні, щоб виробити у дітей при звичаєння до потреби щоденного вправляння.

Коли учень перейде найтяжчі початки, до яких треба включити теж і вібрато, та деяке знання позицій, тоді починає його зацікавлення наново зростати і звичайно у більшій, чи меншій мірі вже залишається. Загально беручи, зацікавлення учня залежить від того, в якій мірі він може своє знання використати на записах, чи концертах, а також в товариському житті (різного роду камерна музика). Тому вчителі, крім підготовлювання певного матеріалу до іспиту і сольових річей до попису, не повинні ніколи занедбувати ансамблевої гри своїх учнів і прочитування нового матеріалу з ділянки камерної музики.

Дуже великий процент учнів, що в часі свого навчання не одержали принайменше малого досвіду в камерній, чи оркестровій грі, з часом зовсім занедбують свій інструмент. Щоб запобігти тому упадкові зацікавлення і щоб праця попередніх років не пропадала на дармо (як вже нераз ми це бачили), а також щоб заохотити ширші круги молоді, мусимо творити якнайбільше різnorodних ансамблів. В цей спосіб зробимо музику не тільки особистим, відокремленим зайняттям кожного поодинокого учня, але також вчинимо її корисною частиною товариського і суспільного життя нашої молоді.

УМІнститут у Нью Йорку

ВІДДІЛИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТУ*

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Відділ УМІнституту у Філадельфії засновано рівнобіжно із центральною школою в Нью Йорку, ц. зн. у вересні 1952 р. В першому шк. році відділ мав 45 учнів. Опісля це число кожного

Оксана Мариняк
кл. теорет. предметів

сезону збільшувалось: 1953-54 — 48 учнів, 1954-55 — 75 учнів, 1955-56 — 80 учнів, 1956-57 — 83 учнів. На протязі п'яти років через картотеку філадельфійського відділу перейшло 130 прізвищ учнів клас фортепіану, скрипки і сольоспіву. Усі ці учні слухали, крім головних предметів, теж викладів обов'язуючих теоретичних предметів: музична грамота, осно-

товано 662 учнів, які одержали на повідомленнях і свідоцтвах відповідні оцінки з головного предмету, з теоретичних предметів, з читання нот, з публичних виступів і з хорового співу чи струнного ансамблю.

За час двох сезонів (1954 і 1955) діяв при Інституті „Хор Молоді“, що його zorganizували т-во „Самопоміч“ і УМІ. Цей хор, під керуванням п. Ю. Оранського був ведений на доброму, дисциплінованому рівні, часто виступав і мав гарні успіхи. В шк. році 1955-56 не вдалося його наново zorganizувати з приводу перевантаження молоді різними обов'язками. Від шк. року 1956-57 zorganizовано струнний ансамбль під керуванням п. Я. Мигасюка.

Навчання головних і теоретичних предметів відбувалось в різних околицях міста, залежно від місця замешкання учнів Інституту.

Відділ УМІнституту у Філадельфії улаштував від 1952 до 1957 р. цілу низку імпрез, а саме:

1. 15. лютого 1953 — піврічний попис учнів в залі Інтернаціонального Інституту.
2. 8. березня 1953 — фортепіановий речиталь Ліни Крилової в Интерн. Інституті.
3. 31. травня 1953 — Вечір концертів (Р. Огороднік, Б. Свинтух, Л. Крилова).
4. 10. червня 1953 — Товариська зустріч з громадянством у веслярському клубі з музичною програмою.
5. 16. червня 1953 — Річний попис в Интерн. Інституті.

Богдан Мигасюк
кл. скрипки

ви музики I, II, сольфедж, підготовка до гармонії, гармонія I, II, контрапункт, музичні форми, сприймання музики.

Учителі, які викладали у філадельфійському відділі УМІ на протязі п'ятирічного його існування:

Фортепіан: Ю. Оранський, Б. Перфецький, Н. Недільська-Слободян, Р. Савицький, Р. Темницька, І. Чума, Н. Котович

Скрипка: Я. Мигасюк, А. Огороднік-Жилава, О. Сімович.

Сольоспів: І. Черняхівська.

Теоретичні предмети: В. Грудин, М. Дуда, О. Мариняк, Р. Огороднік, А. Огороднік-Жилава та Ю. Оранський.

Керівником відділу був увесь час Роман Савицький.

Усіх учнів іспитовано два рази з році, отже за п'ять років переіспи-

Ярослав Мигасюк
кл. скрипки

*) Інформації про Відділи подається в хронологічному порядку залежно від часу їх оснування.

Анастасія Огороднік-Жилава
кл. скрипки і теорет. предм.
(Філадельфія — Честер)

Роксоляна Огороднік
кл. форт. і теорет. предм.
(Філадельфія — Честер)

Юрій Оранський
кл. форт. і теорет. предм.

6. 3. січня 1954 Концерт Р. Придаткевича в залі Горож. Клубу.

7. 14. лютого 1954 — Піврічний попис в залі Горож. Клубу.

8. 12. березня 1954 — Чайний вечір в Інтерн. Інституті (з музичною програмою).

9. 30. травня 1954 — I Річний попис учнів в Горож. Клубі.

10. 20. червня 1954 — II Річний попис учнів в Горож. Клубі.

11. 31. жовтня 1954 — Участь учнів (Малицька і Ж. Кравців) в листопадовій академії.

12. 5. грудня 1954 Вечір сонат (В. Цісик, Р. Савицький, В. Грудин) в Інтерн. Інституті.

13. 9. січня 1955 — Азторський вечір М. Фоменка (І. Орловська, М. Мінський, В. Цісик, М. Фоменко, Р. Савицький) в Горож. Клубі.

14. 13. лютого 1955 — Два піврічні пописи учнів в Горож. Клубі.

15. 6. березня 1955 — Попис централі і відділів в Горож. Клубі.

16. 24. квітня 1955 — Вечір української музики у виконанні учнів відділу (Горож. Клуб).

17. 19. червня 1955 — Два річні пописи учнів (Горож. Клуб).

Богдан Перфецький
кл. фортепіану

Оксана Сімович
кл. скрипки

Надія Слободян
кл. фортепіану

Інна Черняхівська
кл. сольоспіву

Ірина Чума
кл. фортепіану

18. 14. жовтня 1955 — Концерт Мирослава Старицького (І. Соневицький, акомп.) Горож. Клюб.

19. 18. грудня 1955 — Миколаївська вистава „Гість із Неба” — І. Савицької (з Пластом).

20. 5. лютого 1956 — Два піврічні пописи в Горож. Клубі.

21. 22. квітня 1956 — Концерт Ярослава Мигасюка (Р. Савицький, акомп.).

22. 29. квітня 1956 — Виступ визначних учнів у Філадельф. Консерваторії (Ж. Кравців, І. Кондра, І. Старух, Р. Савицький).

24. 17. червня 1956 — Два річні пописи учнів в Горож. Клубі.

25. 2. лютого 1957 — Лекція Р. Савицького про В. Барвінського, Н. Нижанківського, Л. Ревуцького і М. Лисенка.

26. 13. червня 1956 — Два річні пописи в Горожанському Клубі.

27. 3. лютого 1957 — Два піврічні пописи в Горож. Клубі.

28. 24. травня 1957 — Концерт Струнного Ансамблю ім. Н. Нижанківського п. к. В. Цісика при співучасті Д. Каранович. (Е. Чапельська — акомп.).

29. 2. червня 1957 — Три річні пописи в Горожанському Клубі. (Роздача нагород.)

Крім вище наведених публичних імпрез, УМ Інститут у Філадельфії улаштував цілий ряд т. зв. Збірних Лекцій тільки для учнів Інституту. На тих лекціях виконувалося твори різних стилів (виконавцями були учні, або учителі, а також демонстровано музику із грамофонових платівок) і відповідно підібрані групи учнів одержували пояснення до демонстрованих творів. Діапазон тем цих збірних лекцій про-

стягався від української народної пісні і її обробок, до сучасної, модерної музики. Ці лекції, що проходили рівнобіжно із студіюваним на годинах головного предмету матеріалом, причинилися у великій мірі до заокруглення і виповнення музичного світогляду учнів.

Абсолютентками УМ Інституту у Філадельфії, після зложення іспиту зрілості, стали: Надія Недільська-Слободян і Роксоляна Огороднік (теперішні учительки Інституту). Р. Огороднік, після закінчення Інституту, одержала стипендію до філадельфійської консерваторії, яку покінчила ступнем бакалавра музики і учительським дипломом в червні 1957 р. З УМ Інституту у Філадельфії прийнято, після успішних вступних іспитів, до американських музичних колегій таких учнів: Юрія Годованця (Темпл університет), Любов Добровольську і Галину Савчак (Державна Колегія в Моррай). В червні 1957 покінчила УМ Інститут у Філадельфії студентка Оксана Струк. Усі наведені студенти Інституту були в класі Р. Савицького.

При відділі УМ Інституту у Філадельфії існує Батьківський Комітет, оснований в 1953 р. Першим, дуже активним головою Комітету був п. І. Сковчиляс, опісля п. Р. Савчак, а від другого семестру шк. р. 1956-57 теж дуже діяльний д-р Б. Старух. Батьківський Комітет організував товариські зустрічі, та допомагав, або самостійно улаштовував мистецькі імпрези. Члени Батьківського Комітету, пані І. Кравців, Я. Кондра, О. Ковальчук, А. Літинська і панове д-р Б. Старух і З. Филипович — вложили багато праці до виповнення завдань Батьківського Комітету.

Р. Савицький
керівник відділу у Філадельфії

Богданна Райнер
фортепіан

Оксана Федьків
фортепіан

Зеновія Ковальчин
фортепіан

Лідія Кузьмяк
фортепіан

Через картотеку УМІ перейшло
впродовж п'яти років існування
понад 600 учнів.

Софія Іваницька
фортепіан

В часі існування УМІ комісії
відбули 3.029 іспитів учнів (не
враховуючи теорет. предметів).

Проба „Хору молоді“ п. к. Ю. Оранського

II РІК НИЖЧОГО КУРСУ

Ніля Чума
фортепіан

Юрко Чайківський
фортепіан

Андрій Сагатий
скрипка

Леся Стахнів
фортепіан

Ярослава Курчаба
фортепіан

Марта Чайковська
фортепіан

Зеновій Харина
форт. і скрипка

Ірина Качор
фортепіан

Меланія Мартинович
фортепіан

Богдан Мізак
скрипка

УМІ -- Филадельфія — 1954 р.

ІІІ РІК НИЖЧОГО КУРСУ

Орест Вонторський
фортепіан

Олег Ценко
фортепіан

Роман Квасницький
фортепіан

Звенислава Федьків
фортепіан

Петро Дворський
фортепіан

Арета Гайдучок
фортепіан

Анна Микищай
фортепіан

Дарія Кивелюк
фортепіан

Виступ класи бандуристів УМІ Нью Йорк у Філадельфії
„Попис відділів“ — 1954 р.

Адріян Мигасюк
скрипка

IV РІК НИЖЧОГО КУРСУ

Марта Мамчин
фортеп'яни

Зеновія Сохор
фортеп'яни

Рената Шаран
фортеп'яни

Марія Стадницька
фортеп'яни

Роман Світенко
фортеп'яни

Марія Гайдучок
фортеп'яни

Марта Харина
фортеп'яни

Ростислав Харина
скрипка

Ніля Світенко
фортеп'яни

Віра Чайковська
фортеп'яни

Лариса Одежинська
фортеп'яни

І РІК СЕРЕДНЬОГО КУРСУ

Ярослава Мигаск
скрипка

Омелян Лукасевич
фортепіан

Любов Лукасевич
фортепіан

Ліда Рудакевич
фортепіан

Лариса Чайковська
фортепіан

Мирослав Лукавський
фортепіан

Зенон Вонторський
фортепіан

Христина Старух
фортепіан

Леся Масюк
фортепіан

Юрій Ісаїв
фортепіан

СТУДЕНТКИ СОЛЬО - СПІВУ

Галина Самуляк
II рік

Паша Манойло
II рік

II РІК СЕРЕДНЬОГО КУРСУ

Наталка Ковальчук
фортепіан

Марта Винницька
фортепіан

Юрій Перфещький
фортепіан

Марта Чаплинська
фортепіан

Нора Кульчицька
фортепіан

Тетяна Кравців
фортепіан

Олімпія Кучерява
скрипка

Оксана Богачевська
фортепіан

„Хор молоді“ п. к. Ю. Оранського у Філадельфії

III РІК СЕРЕДНЬОГО КУРСУ

Галина Рудавська
фортепіан

Зеновій Филипович
фортепіан

Дарія Филипович
фортепіан

Зореслава Бернадин
фортепіан

III РІК СЕРЕДНЬОГО КУРСУ

Звенислава Харина
фортепіан

Авра Серєда
фортепіан

Олена Літниська
фортепіан

Галина Садовська
фортепіан

Роман Жилавий
скрипка

Роман Ковальчук
скрипка

Борис Шашаровський
форт. IV середній

І РІК ВИЩОГО КУРСУ

ВИЗНАЧНІ УЧНІ УМІ У ФИЛАДЕЛФІЇ

Христина Крохмалюк
фортепіан

Лариса Четирко
фортепіан

Галина Сагатий
форт. — I сер.
кл. Ю. Оранського

Таїсса Збір
форт. — IV сер.
кл. Р. Савицького

Ігор Старух
форт. — IV сер.
кл. Р. Савицького

Ждана Кравців
форт. — I вищ.
кл. Р. Савицького

Ірина Кондра
форт. — I вищ.
кл. Р. Савицького

Роман Савицький
форт. — II вищ.
кл. Р. Савицького

Відділ УМІ у Філадельфії — 1956 р.

Ньюарк — Елізабет — Джерзі Ситі (Н. Дж.)

Таїса Богданська
секретар відділів і учитель фортепіану

Ольга Чипак
керівник відділів: Ньюарк, Елізабет, Джерзі Ситі,
Пасейк, і учитель фортепіану

ШКІЛЬНИЙ РІК 1952-1953

Відділи УМІ в Ньюарку, Джерзі Ситі й Елізабет створено у вересні 1952 р. за ініціативою централі УМІ в Нью Йорку. На доручення директора УМІ, Р. Савицького, заангажовано до праці у відділах таких учителів: Т. Богданська, Г. Клим, В. Тритяк (Ньюарк), С. Дзядів (Джерзі Ситі), Р. Темницька (Джерзі Ситі і Елізабет). Директор УМІ Інституту відбув з учителями дві педагогічні конференції (у вересні і грудні 1952 р.). Після тих конференцій директор Р. Савицький виголосив на зборах громадянства доповідь про завдання Музичного Інституту і потребу оснування його відділів.

Винайнято домівки в Українських Комбатантів в Ньюарку і в залі української католицької церкви в Елізабет. Керівником і викладачем теорії був п. В. Тритяк (1952-53).

Перший піврічний іспит відбувся 22. лютого 1953 — переіспитовано 33 учнів.

Кінцевий іспит (річний) — відбувся 27. червня 1953 — переіспитовано 38 учнів.

Перший попис відбувся 22. травня 1953 р. в домівці УМІ в Ньюарку, другий — 29. травня 1953 в Елізабет (церковна зала).

На збірних пописах в Нью Йорку брало участь декілька учнів наших відділів.

ШКІЛЬНИЙ РІК 1953-1954

В другому шк. році керівником відділів була п. Дарія Каранович. Викладачем теорії (дві

групи) — п. Микола Фоменко. Нові учителі в цьому році: п. Ірина Заяць і п. В. Цісик.

Домівка ця сама, що попереднього сезону.

Піврічний іспит здавало 42 учнів, річний — 34 учнів (відділи Джерзі Ситі і Елізабет здавали в Нью Йорку). Ноту „визначно“ одержала учениця Марта Шлемкевич (кляса Р. Темницької).

Піврічний (28. лютого 1954) і річний (22. травня 1954) пописи відбулися в американській залі Гріффіт в Ньюарку. В пописі відділів в Нью Йорку брало участь 6 учнів з Ньюарку.

З діяльності учителів в тому сезоні:

27. грудня 1953 відбувся „Вечір фортепіанної музики“ Т. Богданської (при співучасті Г. Клим).

14. березня 1954 — концерт піаністки Д. Каранович і співака М. Мінського. Оба концерти організував місцевий відділ УМІ в залі Гріффіт.

ШКІЛЬНИЙ РІК 1954-1955

Керівник відділів і викладач теорії п. Микола Фоменко. Домівка в залах української православної церкви.

Піврічний іспит здавало 58 учнів (30. січня 1955), річний іспит — 61 учнів 22. і 27. червня 1955. Ноту „визначно“ одержала учениця Оксана Нагнибіда, кляси Г. Клим.

Піврічний попис 20. лютого 1955 в залі Гріффіт. Два річні пописи — 19. і 25. червня 1955 в Лаутер Гол. В пописі централі і відділів у Філадельфії (березень 1955) брало участь 8 учнів

з Ньюарку і 2 з Джерзі Сіті. Дня 6. лютого 1955 р. відбулася імпреза Полес-Маскарада. Учні нижчих років виступали в костюмах, що відповідали програмі виконуваних творів. Полес-Маскарада складався із 6 пов'язаних з собою сцен: Інтродукція — У водному царстві — Зимовий сон — Що чувати у світі — Музична хвилина — Фінал. Після програми велика костюмова дитяча забава. З того часу „Маскарада“ стала традиційною імпрезою УМІ в Ньюарку.

З діяльності учителів: 6. квітня 1955 концерт М. Фоменка, І. Орловської і І. Задорожного в Ньюарку.

ШКІЛЬНИЙ РІК 1955-1956

З приводу зростаючого числа учнів, перенесено домівку до залу новозбудованої української католицької школи при Сенфорд Енню, в Ньюарку.

Керівник відділів і викладач теоретичних предметів п. М. Фоменко.

„Вечором Української Музики“ (27. листопада 1955) відбулося відкриття нового шкільного року. Виконавцями були всі учні наших відділів від наймолодших до II-го середнього включно. Усі виконавці одягнені у вишивках, виконували твори українських композиторів: М. Лисенка, В. Барвінського, Б. Кудрика, В. Косенка, М. Фоменка, І. Соневіцького, М. Гайворонського. Приявні на концерті композитори: Фоменко, Недільський, Соневіцький. Вступне слово — директор УМІ Р. Савицький.

21. січня 1956 відбулася чергова дитяча костюмова забава, а 26. лютого два піврічні пописи.

4. березня 1956 улаштовано концерт скрипака В. Цісика в залі Гріффіт.

15. квітня 1956 відбувся в Ньюарку в залі Гріффіт попис централі і відділів. Програму виконали кращі учні Нью Йорку, Філадельфії, Честеру і Клівленду. Публіки дуже багато. Після попису прийняття для гостей.

Два річні пописи — 16. і 16. червня 1956.

Річний іспит 27. червня — здавало 63 учнів. Ноту „визначно“ одержав учень Дмитро Роговський (класа Г. Клим).

Цього шк. року організовано Музичний садочок під керівництвом Г. Мирошніченко.

ШКІЛЬНИЙ РІК 1956-1957

Керівник відділів — О. Чипак, секретар — Т. Богданська. Викладачі теоретичних предметів: в I семестрі п. І. Соневіцький, в II. сем. п. Д. Каранович.

Піврічний іспит — 10. лютого — здавало 69 учнів.

27. листопада лекція директора УМІ Р. Савицького про українських композиторів: В. Барвінського, Н. Нижанківського, Л. Ревуцького і М. Лисенка. Дир. Савицький подав характеристику названих композиторів і виконував їх фортепіанові твори.

Два піврічні пописи — 17. лютого 1957.

Костюмова забава — 23. січня 1957.

Річний іспит 28. червня 1957 — 69 учнів.

Два річні пописи в залі Гріффіт (21. і 22. червня 1957).

Крім шкільних імпрез учні наших відділів брали участь теж в місцевих національних святах.

БАТЬКІВСЬКИЙ КОМІТЕТ

Від початку існування відділу в Ньюарку, Батьківський Комітет діє як співпрацюючий орган з управою УМІ. В 1952-53 головою

УЧИТЕЛІ

Стефанія Дзядів
кл. фортепіану
(Джерзі Сіті)

Дарія Каранович
кл. форт. і теорії
(Ньюарк)

Ірина Дольницька-Заяць
кл. фортепіану
(Ньюарк)

Олена Клим
кл. фортепіану (Нюарк)

Ростислава Темницька
кл. фортепіану у всіх 3-ох відділах

Батьківського Комітету була п. М. Гординська, в 1953-54 — п. Тома Кордуба, в рр. 1954-55 — п. Іван Кордуба, а в 1955-56 — д-р Степан Янів. Секретарем Комітету за час 4-ох років є мгр. В. Гнатик. Скарбником в останніх двох роках — п. Е. Цирик.

Представниками Батьківського Комітету на Джерзі Ситі є п. Квітка Стецюк і п. Гаврилюк, а на Елізабет п. Н. Пінковська.

Найбільше активності в улаштуванні ім-

през, а головні дитячих забав проявили: пп. Сигалів, З. Ковальська і Е. Цирик. В улаштуванні „Попису-Маскаради“ видатно допомагала теж п. І. Кононів.

З чистого доходу цієї імпрези 50 дол. призначено на бібліотеку Інституту, що тепер на рахунок понад 200 примірників.

Т. Богданська
секретар відділів
Нюарк, Елізабет, Джерзі Ситі

„Попис відділів“ в Нюарку — 1956 р.

У Ч Н І

І РІК НИЖЧОГО КУРСУ

Олена Матіяш
фортепіан

Христина Пінковська
фортепіан

Леся Леуш
фортепіан

Христина Піроновська
фортепіан

ІІ РІК НИЖЧОГО КУРСУ

Катря Ухотська
фортепіан І п.

Квітослава Семанишин
фортепіан

Оксана Комаринська
фортепіан

Людмила Яковенко
фортепіан

Дмитро Стройчук
фортепіан

Анна Данилко
фортепіан

Юрій Загайкевич
фортепіан

Зірка Дідух
фортепіан

Лєся Лєвицька
фортеп'ян

Ліда Лєвицька
фортеп'ян

Марта Дармохвал
фортеп'ян

Микола Дармохвал
фортеп'ян

Музичний Садочок в Ньюарку п. к. Г. Мирошніченко

Люба Вітер
фортепіан ІІ н.

ІІІ РІК НИЖЧОГО КУРСУ

Ольга Марків
фортепіан ІІ н.

Агнета Галамай
фортепіан

Марія Леськів
фортепіан

Христина Хитра
фортепіан

Зеновія Смішкевич
фортепіан

Дарія Бекесевич
фортепіан

Марія Левицька
фортепіан

Мотря Малюца
фортепіан

Дарія Венке
фортепіан

Люба Миськів
фортепіан

Оріся Мигаль
фортепіан

Ліда Гельбів
фортепіан

Михайло Сиваник
скрипка

Леся Стасюк
скрипка

Марія Процюк
скрипка

Оріся Пащан
скрипка

Нестор Олесницький
скрипка

Відділи УМІ: Ньюарк, Пасейк, Елизабет, Джерзі Ситі

Едвард Загуменний
скрипка

Юрій Вожаківський
скрипка

Надія Василів
фортепіан

IV РІК НИЖЧОГО КУРСУ

Марія Гаврилюк
фортепіан

Анна Сиваник
фортепіан

Марта Цибик
фортепіан

Лариса Гук
фортепіан

Ілїодор Стройник
скрипка

Мирослав Бакун
скрипка

Тетяна Равц
фортепіан

І РІК СЕРЕДНЬОГО КУРСУ

Мирон Домарецький
фортепіан

Микола Яковенко
фортепіан

Марта Боровик
фортепіан

Марта Сорочко
фортепіан

Марія Ковблянська
фортепіан

Ярослава Шпирка
фортепіан

Люба Коровник
фортепіан

Уляна Ковальська
фортепіан

Зірка Гнатик
фортепіан

Симон Нагнибіда
скрипка

Василь Янюк
скрипка

Уляна Цяпка
фортепіан

II РІК СЕРЕДНЬОГО КУРСУ

Ларіса Янів
фортепіан

Юрій Стецюк
фортепіан

Ольга Карпенко
фортепіан

Божена Сигалів
фортепіан

ВИЗНАЧНІ УЧНІ

Марія Кривокульська
форт. — III середн.

Оксана Нагнибіда
форт. — I середн.
кл. О. Клим

Дмитро Роговський
форт. — I середн.
кл. О. Клим

„Маскарада“ УМІ в Ньюарку

Пассейк, Н. Дж.

Відділ в Пассейку засновано у вересні 1952 р. Учні вписаних було 6. Усі на науку фортепіану і теоретичних предметів. Піврічний іспит, що відбувся в Ньюарку, склало 5 учнів, а кінцевий 26. червня 1953 — 4 учні.

В пописах брали участь: Богдан Кобзар — Нью Йорк, листопад 1952, Ньюарк і Елізабет 1953 — травень, Нью Йорк — червень 1953: О. Сенишин, I н., Л. Рудницька II н. і Б. Кобзар, III н.

Учителі: Фортепіан — О. Чипак, теорія — В. Тритяк.

ШКІЛЬНИЙ РІК 1953-1954

Вписаних 13 учнів. Піврічні іспити в дні 20. і 21. лютого 1954 в Нью Йорку зложило 9 учнів, з яких двоє з нотою „визначно“: Л. Рудницька, III н. і Б. Кобзар, IV н. Кінцевий іспит 24. червня в Нью Йорку здавало 11 учнів.

Пописи: Ньюарк — 28. лютого.

На „Пописі Відділів“ у Нью Йорку, 8. травня 1954 виступали: О. Сенишин, Л. Рудницька і Б. Кобзар. Кінцевий попис в Пассейку — 6. червня 1954.

Учителі: фортепіан — О. Чипак, теорія — І. Недільський.

ШКІЛЬНИЙ РІК 1954-1955

Вписаних 9 учнів. Піврічний іспит в Ньюарку 30. січня 1955 зложило 9 учнів, кінцевий в Ньюарку 27. червня 1955 — 8 учнів. Пописи:

Ньюарк — 20. лютого 1955.

Філадельфія — 6. березня 1955: „Попис Централі і Відділів“: Ничка — Рудницька — Кобзар.

Ньюарк — 18. червня 1955.

Ньюарк — 19. червня 1955.

Пассейк — 26. червня 1955.

Учителі: Фортепіан — М. Фоменко і О. Чипак, теорія — І. Недільський.

Христина Свистун
форт. I н.

Лідія Свистун
форт. I н.

Мирослав Смородський
форт. IV н.

Мирослав Гарасимович
форт. I сер.

Олег Гелемей
форт. II сер.

Богдан Ничка
форт. II сер.

ВИЗНАЧНІ УЧНІ ВІДДІЛУ УМІ В ПАССЕЙКУ

Ліда Рудницька
форт. — III сер.
кл. О. Чипак

Богдан Кобзар
форт. - - IV сер.
кл. О. Чипак

ШКІЛЬНИЙ РІК 1955-1956

Вписаних учнів 6. Піврічний іспит 22. січня 1956 в Ньюарку і кінцевий 27. червня 1956 — зложило 6 учнів.

Пописи: Ньюарк — 26. лютого 1956.

Ньюарк — 10. червня 1956.

Пассейк — 17. червня 1956.

Ньюарк — „Вечір української музики“ — 27. листопада 1955: Гарасимович — Гелемей — Ничка — Рудницька — Кобзар.

Нью Йорк — „Концерт визначних“ — 19. травня 1956: Л. Рудницька, Б. Кобзар.

Телевізійні передачі — червень 1956: Рудницька — Кобзар.

Учителі: Фортепіан — М. Фоменко, О. Чипак, теорія — І. Недільський.

ШКІЛЬНИЙ РІК 1956-1957

Вписаних 8 учнів: М. Скомородський, М. Гарасимович, О. Гелемей, Л. Рудницька, Б. Кобзар, Х. Свистун, Л. Свистун, Б. Ничка.

Піврічні іспити 10. лютого 1957, кінцеві 28. червня 1957 в Ньюарку.

Піврічні пописи 17. лютого 1957, річний попис 23. червня 1957 в Пассейку.

Учителі: Фортепіан - - К. Чічка, О. Чипак, теорія — І. Недільський.

О. Чипак

керівник відділу в Пассейку

Честер, Па.

Відділ в Честері засновано при кінці 1952 р. До того часу діти учились приватно у п. Кобрин. Вкоротці після оснування УМ Інституту в Нью Йорку, п. Я. Кобрин, порозумівшись з директором УМІ п. Р. Савицьким, одержала дозвіл на отворення відділу в Честер. В тій цілі скликано збори батьків і формально ухвалено створення відділу. Початково вписалось 8 учнів на фортепіан. Відділ користує з доброго приміщення в місцевій парохіяльній школі (завдяки прихильному ставленні пароха Всч. о. М. Збира). Більша частина лекцій і усі теоретичні предмети відбуваються в школі, а частина лекцій в учителів дома.

З теоретичних предметів викладається музичну грамоту, основи музики і гармонію. Крім цього є хор учнів УМІ і малий струнний ансамбль.

В першому році навчання учителями нашого відділу були: фортепіан — Я. Кобрин, теоретичні предмети — А. Огороднік. В міру припливу нових учнів і поширення відділу, прибули й нові учителі: Л. Грабова, Я. Кобрин, Р. Огороднік — фортепіан, А. Огороднік — скрипка, хор, грамота і теорія, Р. Огороднік — гармонія.

Стан учнів у нашому відділі: 1952-53 — 8 учнів, 1953-54 — 14 учнів, 1954-55 — 19 учнів, 1955-56 — 21 учнів 1956-57 — 24 учні, з того 20 на фортепіан, а 4 на скрипку.

За час існування відділу відбулось в Честері чотири пописи, а один у Вілмінгтоні. Крім цього в шкільному році 1955-56 відбувся у Честері „Вечір української музики“. Учні нашого відділу виступали теж на „Пописах відділів“ (О. Гавдяк, Г. Микита). На „Концерті визначних учнів“ в Нью Йорку у травні 1956 виступала Т. Збир.

На місцевих національних святах виступали як солісти, або акомпаніатори: Т. Збир, О. Гав-

Ярослава Кобрин
керівник відділу і учитель фортепіану

дяк, Г. Микита, Р. Мінчак, П. Рилко, Е. Глинянський.

В лютому 1956 відбулася для учнів і батьків нашого відділу лекція дир. Р. Савицького про українських композиторів.

Батьківський Комітет при нашому відділі założено 1953 р. Голова Комітету — п. Е. Мінчак, заступниця голови — п. М. Гавдяк, організаційний референт — п. В. Кий.

Я. Кобрин
керівник відділу в Честер

Левко Назаревич
форт. — І н.

Люба Лесик
форт. — І н.

Роман Кандюк
форт. — ІІ н.

Володимир Матківський
форт. — І сер.

Орест Кулиняк
форт. — II н.

Ліля Бориславська
форт. — II н.

Галя Гужва
форт. — II н.

Степан Захарків
форт. — II н.

Петро Захарків
форт. — II н.

Юрко Кобрин
форт. — III н.

Петро Рилко
скрипка — III н.

Мирослав Кий
форт. — III н.

Ігор Кобаса
форт. — III н.

Маруся Збир
форт. — III н.

Іван Гавриляк
форт. — III н.

Іван Назаревич
форт. — III н.

Христина Михалевська
форт. — IV н.

Олена Шабатура
форт. — IV н.

Ірка Молодовець
форт. — IV н.

Галя Микита
форт. — III сер.

Оксана Гадяк
форт. — III сер.

Лекція Р. Савицького в Честер

Лекція Р. Савицького про українських композиторів в Честер

Лекція Р. Савицького про українських композиторів в Честер

Відділи УМІ в Честер і Вілмінгтон

Клівленд, Огайо

Перед шкільним роком 1953-54 група учителів, в попередньому порозумінні з директором УМІ в Нью Йорку, п. Р. Савицьким, рішила zorganizувати в Клівленді відділ УМІ. Наш відділ почав працювати в сезоні 1953-54 в такому складі: І. Винницька, М. Грушкевич, Ю. Олійник — фортепіан, Я. Барнич, М. Шиян — скрипка і теоретичні предмети, Ярослава Барнич — мистецтво слова. Пізніше увійшли ще в склад Учительського Збору: І. Лесик — фортепіан і теорія, В. Тритяк — скрипка, М. Крижанівський — мистецтво слова.

В першому шкільному році відділ мав 14 учнів, після чого кожний рік збільшувався так, що сьогодні наш відділ нараховує понад 50 учнів. За час існування відділу відбувалися виклади таких теоретичних предметів: музична грамота, основи музики і гармонія.

Кожного року відбуваються у нас піврічні і річні іспити, яких передсідником є директор УМІ п. Р. Савицький. При цій нагоді голосяться теж до іспитів екстерністи з поближких місцевостей.

Два рази річно наш відділ улаштовує пописи учнів (дотепер 8). В їх програму входять твори українських і чужих композиторів. Крім цього

у травні 1956 р. відбувся старанням нашого відділу „Вечір української музики“, якого виконавцями були учні відділів в Клівленді і Лорейні. У квітні 1956 п'ять учнів нашого відділу брали участь у „Пописі відділів“ в Ньюарку. Деякі наші учні виступали теж на пописах в Лорейні. Більш заавансовані учні виступали на місцевих національних святах.

Внедовзі після оснування нашого відділу УМІ, в лютому місяці 1954, створився Батьківський Кружок, який поставив собі за завдання нести моральну і матеріальну допомогу нашому відділові. Кружок улаштував ряд імпрез (чайні вечори для учнів і їх батьків, з музичною програмою, весняні та осінні вечорниці і дитячу костюмівку). Усі імпрези мали успіх так, що Батьківський Кружок покрити половину коштів подорожі на „Попис відділів“ до Ньюарку (5 учнів), й думає про закупню доброго фортепіану на наші пописи. Голови нашого Батьківського Кружка від часу його існування: п. Осипа Олінкевич, п. Дарія Кузик і п. Михайлина Бігун.

І. Винницька

керівник відділу у Клівленді

УЧИТЕЛІ

Ярослав Барнич
кл. скрипки і теорет. предметів
(Клівленд — Лорейн)

Ірина Винницька
Керівник відділу і учитель фортепіану

Марія Грушкевич
кл. фортепіану

Микола Крижанівський
к.л. мистецтва слова

Юрій Олійник
к.л. фортепіану

Володимир Трисяк
к.л. скрипки

Мирон Шиян
к.л. скрипки і теорії

Відділ УМІ в Клівленді (перший рік)

Перший попис після оснування відділу в Клівленді

У Ч Н І

І РІК НИЖЧОГО КУРСУ

Христина Бігун
фортеп'яни

Андрій Грушкевич
скрипка

ІІ РІК НИЖЧОГО КУРСУ

Оксана Пігуляк
фортеп'яни

Олена Пігуляк
фортеп'яни

Віра Лиса
фортеп'яни

Христина Штайнберг
фортеп'яни

Анна Гергель
фортепіан

Марта Лиса
фортепіан

Марта Глібка
фортепіан

Галина Стецяк
фортепіан

Ігор Лисий
фортепіан

Олюня Винницька
фортепіан

Володимир Кунько
мист. слова

Тамара Кунько
мист. слова

Ігор Воляник
скрипка

Орест Василюк
фортепіан

Іван Румінський
скрипка

Богдан Лішнянський
фортепіан

ІІІ РІК НИЖЧОГО КУРСУ

Оксана Грицько
фортепіан

Михайло Ковалисько
фортепіан

Оленка Мельник
фортепіан

Арета Галушинська
фортепіан

Зеновія Німилевич
фортепіан

Марта Олінкевич
фортепіан

Орися Піхурко
фортепіан

Оля Раточко
фортепіан

Марта Трисяк
скрипка

Юрій Трисяк
скрипка

Марія Ковальська
фортепіан

Галина Стрілець
скрипка

Омелян Лішнянський
фортепіан

Гриць Глібка
фортепіан

Павло Гнатюк
фортепіан

Ярослав Сохаський
скрипка

Петро Шканюк
скрипка

Олекса Наклович
фортепіан

Христина Потічна
фортепіан

Марта Гіряк
фортепіан

IV РІК НИЖЧОГО КУРСУ

Оля Лиса
фортепіан

Ярослав Бігун
фортепіан

Борис Садівський
фортепіан

Люба Стецяк
фортепіан

І РІК СЕРЕДНЬОГО КУРСУ

Марта Савчак
фортепіан

Арета Малиновська
фортепіан

Мотря Грушкевич
фортепіан

Мэрія Сидір
фортепіан

Галина Коцюмбас
фортепіан

Звеніслава Кришталович
фортепіан

Леся Руденська
форт. і скрипка

Марія Кузьмин
фортепіан

Андрій Зварун
фортепіан

Ігор Турчиневич
фортепіан

Ростислав Гейнич
скрипка

Орест Швабінський
скрипка

Остап Швабінський
скрипка

II РІК СЕРЕДНЬОГО КУРСУ

Арта Олінкевич
фортепіан

Андрій Бігун
скрипка

Дада Руденська
скрипка

III РІК СЕРЕДНЬОГО КУРСУ

Оксана Плюйко
форт. кл. І. Винницької
(визначна учениця)

Відділ УМІ в Клівленді

Лорейн, Огайо

Відділ УМІ в Лорейні заснувався в червні 1954 р. на бажання батьків, що ймовірно оцінили перевагу доброї школи над приватними лекціями.

На першому іспиті екстерністів у Лорейні, що відбувся в присутності директора УМІ п. Р. Савицького в червні 1954, здавало восьмеро дітей (приватних учнів Д. Микити і Я. Шевчик).

У вересні 1954 почалося правильне навчання з такими учителями: Я. Барнич — скрипка і теоретичні предмети, Д. Микита — фортепіан. Рік пізніше долучились ще Ярослава Барнич — мистецтво слова і І. Лесик — фортепіан.

Виклади теоретичних предметів, пописи та іспити УМІ відбуваються в церковній залі української католицької церкви в Лорейні.

Музична грамота, основи музики, початки гармонії і історія музики — це теоретичні предмети, на які ходять учні нашого відділу.

При відділі УМІ в Лорейні існує Батьківський Кружок під головуванням п. В. Шевчика.

Від часу створення відділу до сьогодні відбулося шість пописів. З малими виїмками майже кожна дитина, крім чужих композиторів, виконувала щось із української літератури.

В грудні 1956 наш відділ улаштував „Вечір Моцарта“ (виступали учні від III-го нижчого вгору). Вступне слово виголосив п. Я. Барнич.

Деякі учні брали участь у двох пописах, та чайному вечорі в Клівленді. В травні 1956 більше заавансовані учні нашого відділу виконали частину програми „Вечора української музики“ в Клівленді.

Поодинокі учні виступали на різних концертах, та інших громадських, шкільних, чи пластових імпрезах. Також брали участь в американських шкільних імпрезах, виконуючи твори українських композиторів і підчеркаючи це перед американською публікою.

Багато різноманітності та користи для дітей дали т. зв. „збірні лекції“ із поясненнями п. Барнича. В шк. році 1955-56 було таких лекцій п'ять (твори різних композиторів у виконанні кількох учнів, або твори одного композитора у виконанні одного учня).

Продовж існування УМІ в Лорейні через картотеку відділу перейшло 20 учнів.

Д. Микита
керівник відділу в Лорейн

Відділ УМІ в Лорейн

Дарія Микита
Керівник відділу і учитель фортепіану

Передумовою росту української музичної культури є розбудова власного музичного шкільництва і концертного життя.

Орест Стеткевич
форт. — I н.

Тарас Горалевський
скрипка — III н.

Ксеня Лучковська
форт. — III н.

Зоряна Пащин
форт. — III н.

Іван Дубас
форт. — IV н.

Богдан Пащин
форт. — IV н.

Роман Шевчук
форт. — I сер.

Марта Дейчаківська
форт. — I сер.

Наталія Горалевська
форт. — II сер.

Вілмінгтон, Дел.

Відділ у Вілмінгтон засновано у вересні 1954 року на зборах громадянства, що їх скликано за ініціативою пп. Я. Кобрин, А. Огороднік з Честеру і дир. УМІ, п. Р. Савицького.

На цих зборах дир. Р. Савицький виголосив доповідь про користі із зорганізованого навчання музики. Після дискусії представники громадянства вирішили оснувати відділ УМІ у Вілмінгтоні і зараз же батьки повписували своїх дітей.

Відділ УМІ у Вілмінгтоні приміщується в Українському католицькому клубі. В 1954-55 тут відбувалися усі лекції — фортепіану, скрипки і теорії. Від 1955-56 учні скрипки доїжджають на лекції до Честеру.

Учителі: 1954-55 — Роксоляна Огороднік — фортепіан, Анастасія Огороднік — скрипка і теорія. В шк. роках 1955-56, 1956-57: Л. Грабо-

ва — фортепіан і теорія, А. Огороднік — скрипка.

Продовж трьох років вчилася у нашому відділі 14 учнів.

Учні вілмінгтонського відділу виступають щороку на пописах відділу в Честер. В 1955-56 брали теж участь у „Вечорі української музики“ в Честер. Учні скрипки виступали на наших національних святах, як члени струнного ансамблю.

Іспити учнів нашого відділу відбуваються два рази річно в Честер.

Місцевий парох, Всч. о. А. Улицький, ставить до УМІ з повним зрозумінням і постійно заохочує молодь набувати музичну освіту.

Л. Грабова

керівник відділу у Вілмінгтоні

Ярослава Метришин
форт. — I н.

Лідія Грабова
Керівник відділу і учитель фортепіану

Мирон Леськів
форт. — I н.

Володимир Щербак
форт. — I н.

Леся Глинянська
форт. — III н.

Богдан Шатинський
форт. — IV н.

Балтімор, Мд.

19-те вересня 1954 — це день створення відділу УМІ в Балтімор, Меріленд. Того дня відбулися Збори батьків з участю п. дир. Романа Савицького та п. Лідії Шав'як, яка вже від 1951 року навчала в цьому місті українських дітей гри на фортепіані. Батьки винесли тоді рішення — створити в Балтіморі Відділ УМІ. Керівництво Відділом доручила Дирекція УМІ п. Лідії Шав'як.

Балтіморський Відділ УМІ веде класу гри на фортепіані та навчає теоретичні предмети.

В роках 1954-57 у Відділі навчалися такі учні: 1. Ліда Баб'як, 2. Олег Булавка, 3. Ярослава Зелинська, 4. Петро Курилас, 5. Тетяна Михайлишин, 6. Леся Пісецька, 7. Дарія Поліщук, 8. Ярослава Сливка, 9. Юстина Тим'як, 10. Ірина Траска, 11. Олександр Траска, 12. Марія Хмилевська, 13. Ліліяна Шав'як, 14. Ольга Юзенів.

В навчальних роках 1954-56 відділ уладив 4 музичні пописи (два піврічні і два річні), які втішалися численною фреквенцією балтіморського громадянства. Кожний попис знайомив слухачів з творами українських композиторів, а друга частина II. Піврічного Попису в лютому 1956 була зокрема присвячена обробкам українських колядок і щедрівок. Кожний попис попереджало вступне слово керівника Відділу.

В році 1956 декілька учнів відділу брали участь з фортепіановими солями в українських імпрезах Балтімору.

В дні 16-го грудня 1956 учні і провід Відділу взяли участь у збірній лекції п. дир. Р. Савицького в Честер, Па., що була присвячена українській музиці.

Відділ веде ілюстровану стінну газету, присвячену подіям УМІ.

Л. Шав'як
керівник відділу в Балтімор

Ірина Траска
форт. — II н.

Лідія Шав'як
Керівник відділу і учитель фортепіану
і теоретичних предметів

Петро Курилас
форт. — III н.

Ольга Юзенів
форт. — III н.

Дирекція УМІ відбула за 5 років
поверх 150 Конференцій

Ліліяна Шав'як
форт. — III н.

Відділ УМІ в Балтімор

Тетяна Михайлишин
форт. — III н.

Ярослава Сливка
форт. — III н.

Олександр Траска
форт. — IV н.

Олег Булавка
форт. — IV н.

Дарія Поліщук
форт. — IV н.

Ярослава Зелінська
форт. — I сер.

Марія Хмільєвська
форт. — IV н.

Трентон, Н. Дж.

Старанням місцевого громадянства, а головню двох жіночих організацій, СУА і Матірнього Союзу Українок при співучасті директора УМІ, п. Р. Савицького, засновано в жовтні 1954 року, в Трентон, Н. Дж., відділ УМІ Інституту.

Відкрито три класи навчання: фортепіан, скрипка і сольоспів.

До відділу вписалось десять учнів.

В тому часі учительський склад був слідуючий: В. Цебенко — фортепіан, сольоспів і керівництво відділу, Р. Форостина — фортепіан і теорія, Я. Лабка — скрипка.

Навчання в перших роках натрапляло на поважні труднощі (брак приміщення, фортепіану, тощо). Лекції відбувались по приватних мешканнях.

В 1955 р., після резигнації п. Цебенко із керівництва відділом, керівником стає п. Я. Лабка, який викладає гру на скрипці і теорію, а гри на фортепіані вчить п. Р. Форостина.

Придбано окреме приміщення для відділу та фортепіан. Від того часу праця ведеться правильно і систематично.

За час існування відділу учні були шість разів іспитовані і виступали декілька разів на пописах УМІ у Філадельфії.

Учні відділу УМІ в Трентон від початку існування відділу: фортепіан: Б. Гуляй, В. Кузик, Н. Панасюк, Р. Лотоцька, І. Самокишин, О. Самокишин, З. Гоянюк, Л. Кашук, І. Маленчак, У. Надрага, М. Татомир.

Скрипка: В. Зарицький, Ю. Гоевич, О. Надрага, О. Скрипчук, Х. Татомир.

Я. Лабка

керівник відділу в Трентоні

Ярослав Лабка

Керівник відділу і учитель скрипки

Роман Форостина
учитель фортепіану

Орест Надрага
скрипка — І н.

Уляна Надрага
форт. — І н.

Ірина Маленчак
форт. — I н.

Лариса Кашук
форт. — I н.

Олег Скрипчук
скрипка — II н.

Зореслава Гоянюк
форт. — II н.

Марта Татомир
форт. — II н.

Христина Татомир
скрипка — III н.

Юрій Гоевич
скрипка — II сер.

Відділ УМІ в Трентоні

Бофало, Н. Й.

Оснування Відділу УМІ в Бофало схвалено дня 1. серпня 1955 р. на зібранні місцевих учителів музики (п. Василь Безкоровайний, п. Теодозія Депутат, п. О. Залеський, д-р Роман Ставничий), які зішлись разом з нагоди приїзду до Бофало Галини Лагодинської, що привезла відповідні директиви з Централі УМІ в Нью Йорку.

До Учительського Збору запроєктовано: кляса фортепіяну: п. В. Безкоровайного, п. Галину Лагодинську і п. Теодозію Депутат як асистентку п. Г. Лагодинської, кляса скрипки: д-ра Євгена Цегельського (що мав би доїздити з Рачестеру) і д-ра Романа Ставничого, чельо: д-ра Р. Ставничого, теоретичні предмети: п. Осипа Залеського.

Для кляси сольоспіву передбачено п. Любу Німців, а для кляси „мистецтва слова“ — п. Ірену Лаврівську.

Управу Відділу перебрала з доручення Директора Централі, Романа Савицького, — п. Галина Лагодинська.

В шкільному році 1955/56 вписалося до відділу УМІ 9 (дев'ять) учнів.

Перший піврічний іспит відбувся в понеділок дня 27. лютого 1956 р. Іспитом проводив директор Централі проф. Роман Савицький. Після іспиту відбулася конференція дир. Савицького з батьками учнів, а вечором, в залі церкви св. о. Миколая зустріч з громадянством, на якій дир. Савицький виголосив доповідь на тему музичного виховання української молоді.

Перший піврічний попис учнів УМІ відбувся в неділю, дня 4. березня 1956 р. в залі церкви св. о. Миколая.

Перший річний попис учнів УМІ відбувся в суботу, дня 23. червня 1956 р. в залі церкви св. о. Миколая при вул. Філмор.

Перший річний іспит учнів УМІ відбувся в понеділок, 25. червня 1956, під проводом директора Централі Р. Савицького. Цього дня вечором виголосив дир. Савицький доповідь на тему доброго і недоброго навчання музики.

В новому шкільному році 1956/57 вписалося до відділу УМІ 13 учнів. Дня 2. березня 1957 влаштував відділ 2-ий піврічний попис, якого ціла друга половина програми була присвячена українській музиці.

Річний попис відбувся дня 22. червня 1957, а річний іспит 25. червня 1957. Список учнів відділу УМІ в Бофало, Н. Й. (від початку його існування):

Броницька Тетяна, Васильківська Орися, Дзюба Христина, Душенко Ліда, Заньків Ігор, Малюца Галя, Мосійчук Аскольд, Мохнач Орися, Осадца Оксана, Осадца Степан, Порошко Роман, Салабан Дора, Савчук Іван, Салдит Іванка, Тисовська Уляна, Якубовський Андрій.

Відділ УМІ в Бофало користується приміщенням парохіяльної школи при вул. Онейда, яке віддає до його диспозиції парох церкви св. Миколая, о. дек. О. Стеранка.

Галина Лагодинська-Залеська
керівник відділу і учитель фортепіяну

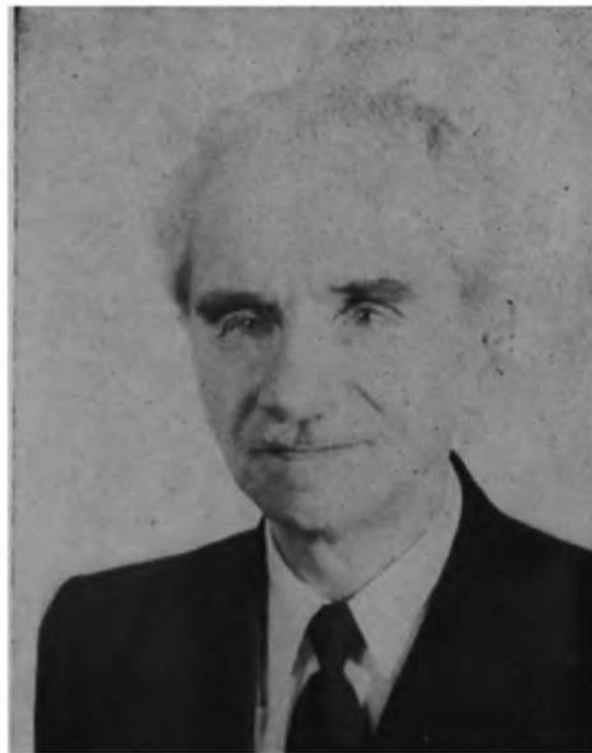
Г. Лагодинська-Залеська
керівник відділу в Бофало

Василь Безкоровайний
кл. фортепіяну

Осип Залеський
кл. теорет. предметів

Д-р Роман Ставничий
кл. скрипки

Дещо з важніших проблем фортепіанової педагогіки

Найбільший відсоток усіх, що вивчають музичне мистецтво, це піяністи. Так було колись, так є й зараз. Чим можна пояснити цю популярність фортепіану й чи грає тут ролю тільки традиція — „з роду в рід“, або цей факт, що, мовляв, для гри на фортепіані не треба мати такого доброго слуху, як для гри на смичкових інструментах?

Немає сумніву, що між тими, що вчаться гри на фортепіані найбільше є таких, для яких вище згадані аргументи є міродайні. Але є ще й такі адепти піяністичного мистецтва, які вибирають фортепіан з інших причин.

Ніякий інший інструмент не може заступити фортепіану та майже ніодин з них, як сольовий інструмент, не може обійтися без фортепіану. Зате фортепіан є цілковито незалежний від ін-

ших інструментів та має такі можливості, яких не має ніякий інший інструмент: він самотній може заступити оркестру. Коли ж узяти до уваги ще й те, що фортепіан має таку величезну та таку прегарну музичну літературу, яка сама вже варта цього, щоб присвятити їй працю свого життя та яка, у великій мірі, є тим магнетом, притягаючим до цього якраз інструменту все більше й більше adeptів музичного мистецтва, то можна надіятись, що популярність фортепіану забезпечена ще на довгі-довгі часи в майбутньому. Факт, що найбільше число великих творчих музик були, в першу чергу, піяністами, не є випадковим явищем.

Ніякий інший інструмент не зазнав у своїй розвоєвій стадії стільки змін та удосконалень, що саме фортепіан. Коли глянути назад, на до-

Іванка Салдит
форт. — I н.

Галя Малюца
форт. — I н.

Андрій Якубовський
форт. — II н.

Роман Породко
форт. - - II н.

Ігор Заньків
форт. — II н.

Уляна Тисовська
форт. — III н.

Аскольд Мосійчук
форт. — III н.

Дора Салабан
форт. — III н.

Христина Дзюба
форт. — III н.

рогу розвою фортепіану, від клявікорду та клявічембальо аж до його сьогодишнього типу, можемо певно сказати, що він все ще знаходиться в стадії удосконалювання, яка буде так довго тривати, як довго композитори будуть творити завжди нову музику для цього інструменту. Рівнобіжно з розвитком фортепіанової творчості та удосконаленням механіки фортепіану піде далі досконалення фортепіанової техніки та дальший розвиток фортепіанової педагогіки. І за двадцять-тридцять років, методи, якими навчаємо тепер, можуть показатися перестарілими. Все ж на світі, що є тільки часове, підлягає постійним змінам.

Існують однак речі в мистецтві, в змаганні до мистецької досконалості, в дорозі до досягнення цієї досконалості, які не підлягають часовим змінам. Це речі суттєві, основні, підставові.

Чи можна говорити про одну методу, абсолютно добру, яку можна з однаковим успіхом застосувати до кожного учня? Кожний досвідчений педагог відповість: ні. Рішучо — ні.

Якщо б учні не були живими істотами, що так дуже різняться один від одного своїми фізичними та психічними прикметами, віком, темпераментом, інтелекцією, здібностями, замилюванням, уявою, вихованням, звичками, наслідками впливів оточення, серед якого виростають — простіше: коли б вони не були окремі індивідуальності, тоді завдання музичного педагога було б багато легше.

Одне є певне: різний підхід до кожного типу учня зокрема має запровадити їх, хоч дещо різними, не завжди однаковими та незалежно однаково довгими дорогами, до тої самої цілі, має досягнути ті самі висліди. Це, якраз, мусить мати педагог завжди перед очима.

Педагог, що є добрим психологом, зокрема знавцем діточої психіки, найде відразу підпо-

відний підхід, відповідну тактику і методу у відношенні до кожного учня зокрема.

Нераз доводиться чути від матері котрогось з учнів: я подивляю нашу терпеливість. Відки ви її берете?

Терпеливість музичного педагога це передумова добрих вислідів навчання. А джерело цієї терпеливості це — любов до музики, любов до дітей, любов до так дуже важливої справи музичного виховання наших дітей, якого позитивний вплив на формування світогляду та сталення характеру молоді — величезний. Ця терпеливість повинна бути безгранична і постійна. Найважливіша вона в навчанні зовсім малих дітей, яким всі музичні та музико-теоретичні поняття — чужі та трудні до зрозуміння і до запам'ятання. Спочатку може вам здаватися, що дитина не робить ніяких поступів і час кількох тижнів, чи місяців був витрачений надармо. Аж, несподівано, одного дня являється чудо: дитина грає... Ваша терпелива праця не пішла на марне, вона найшла дорогу до психіки дитини, а ця найшла дорогу до музики. І від цього дня учитель, учень і інструмент перебувають із собою в найтіснішому контакті, який тим ближчий та сердечніший, чим краще зуміє вчитель розбудити в дитини любов до музики. А це досягає він різними-прерізними засобами.

Щоб зацікавити наукою музики, треба подати їй ту науку в можливо ясній, легкій, цікавій та приступній формі. Велику увагу треба звертати на це, щоб атмосфера в часі науки була погідна і тепла та щоб учень в ній добре почувався. Легко можна знеохотити дитину до науки перевантаженням її надто великим числом трудних вправ. Час від часу легка п'єса для відпруження, яку учень опанує скоро і певно, дасть йому вдоволення та довіря у власні сили, піднесе його самого у його власних очах

Орися Мохнач
форт. — III н.

Оксана Осадца
форт. — IV н.

Степан Осадца
форт. — IV н.

та не дасть доступу почуванням меншеварто-
сти. А це знову скріпить охоту до науки та
любов до музики.

Щоб знайти правильний підхід до учня, пов-
ний зрозуміння та терпеливості педагог пови-
нен уміти вжитися в психіку поодиноких учнів.
Це скріпить в учня довіря та пошану до вчи-
теля, якого авторитет буде постійно триматися
на відповідній висоті.

Безумовно, що вчитель — найкращий психо-
лог, обдарований любовю до музичної справи
та терпеливістю, якщо він не є добрий фахі-
вець, він не зможе похвалитися добрими вислі-
дами праці. Згадую про це накінці, бо фахо-
вість музичного педагога є річчю самозрозу-
мілою.

Терпелива і совісна праця учителя почина-
ється від налагодження зосередженого та прециз-
ного думання учня та від правильної постанов-
ки його цілого граючого апарату (рамя, перед-
рамя, рука, пальці, м'язи, суглави), евентуаль-
но налагодження бракуючої правильної поста-
новки, що є незвичайно трудною справою. Як-
що праця над придбанням техніки має увінча-
тися добрими успіхами, треба впровадити учня
в засади механіки його граючого апарату та
звернути увагу на важливість його правильного
функціонування.

Ділянка техніки обіймає величезну кількість
проблем, почавши від найлегших пальцевих
вправ, через гами, акорди, пасажі та різного
роду технічні вправи до якнайбільш досконалої
біглости та справности, від найпримітивнішого
видобування тону, через різні роди ударів до
найбільш досконалої динаміки та різномордно-
сти в експресії тону.

Правильна педалізація — це таксамо одна
з проблем техніки, так як і уміння плястич-
ного провадження голосів поліфонії, правильна
артикуляція, правильне пальцювання.

Окремою ділянкою фортепіанової педаго-
гіки — першої ваги — це ритм. Навчити учня
прецизно ритмічно відчувати та ритмічно гра-
ти — натрапляє нераз на великі труднощі,
якщо ця справа не була поважно трактована
в самих початках науки, коли переочувалося
ритмічну неточність, прискісування і звільню-
вання темпа та неправильне наголошування.

Проблема інтерпретації дорогою пізнання
формальної будови музичного твору, правиль-
ного фразування, відрізнєння поодиноких сти-
лів через пізнання всього цього, що характери-
зує стиль твору, як стиль доби, індивідуальність
композитора і т. п. — це дуже важна ділянка
фортепіанової педагогіки не лише на вищих
роках науки. Учень хоче розуміти музику
і цього треба його вчити вже в самих початках
науки.

Завданням педагога є привчати учня до кон-
центрації під час вправ, до контролю та критики
власної гри. Контролюючи постійно руку та її
рухи, кожний удар та продукований ним тон,
уважно прислухуючись до ритму, фразування
та динаміки, учень починає завважувати недо-
тягнення та пізнавати хибі і випраляючи їх —
самостійно видосконалювати свою гру. Для
майбутнього піаніста це річ першої ваги.

Одна з дуже важливих ділянок фортепіанової
педагогіки вищих років це проблема естетики
гри на фортепіані. Учень вищих років повинен
уміти — між іншим — контролювати власну
гру не лише вразливим серцем, але й більш
здисциплінованим розумом, щоб задержати
міру в музичному вислові, не попадаючи в над-
мірний патос, або пересадну чутливість (чим
грішать нераз і зрілі піаністи).

Властивий успіх пройдені на лекціях праці
залежить остаточно щойно від праці учня дома.
Хто ж може мати вирішний вплив на цю його
домашню працю? Примусові вправи не можуть
дати добрих вислідів, коли учень не має влас-
ного бажання грати. А розбудження цього ба-

жання може вийти від учителя, який є для учня рівночасно абсолютним авторитетом та сердечним приятелем. Взаємне особисте відношення учителя і учня є широкою базою для різного роду імпульсів, що зроджують в учня бажання працювати та добиватися чимраз більших успіхів.

**
*

Не буде злишньою річчю згадати й про те, що научним матеріалом повинні бути лише оригінальні фортепіанові твори, а ніякі спрощені, улегшені видання трудних в оригіналі творів великих майстрів фортепіанової музики, чи фортепіанові опрацювання виїмків з опер, увертюр та інших речей, яких дуже багато продається в музичних книгарнях та які в поважному числі творять зміст деяких початкових шкіл науки гри на фортепіані. Оригінальних фортепіанових творів, компонованих виключно для дітей на кожний рік науки є подостатком так в світовій, як і в українській музичній літературі.

Коли ж уже йде мова про українську музичну літературу, так обов'язком нашим є в цьому місці виразно підкреслити, що український репертуар в науці музики повинен займати рівнорядне місце поруч із творами світової музичної

літератури. Учні клас фортепіану є в тому щасливому положенні, що мають багато більший вибір українських пес, чим учні інших інструментальних клас. Ми маємо вже й деяку інструктивну українську фортепіанову літературу (головно для нижчих років), є дещо із сонатін і великий вибір вартісних п'єс (давніших, новіших і цілком нових) для всіх років навчання.

Як показує практичний досвід — учні грають ці українські п'єси дуже радо, з великою охотою, навіть якщо вони є трудніші та вимагають більшої концентрації та більше праці, чим деякі неукраїнські твори. Зовсім нелегкі канони, поліфонія — не відстрашують малих дітей першого та другого року навчання, коли темою твору є — дуже часто — знана їм українська мелодія і вони з більшим запалом та завзяттям працюють над тими п'єсами, яких добре виконання дає їм велике вдоволення.

Впровадити нашу молодь, пересаджену на чужий ґрунт та в чуже духове підсоння, в царину рідної української музики, показати їй усі ці чудові скарби українського духа та навчити їх любити, це одне — чи не найважливіше та найбільш почесне завдання українського педагога-піаніста.

Відділ УМІ в Бофало

Гартфорд, Конн.

Юрій Цибрівський
Керівник відділів Гартфорд і Нью-Гейвен
(класа фортепіану)

В лютому 1957 Гартфордові припала честь зорганізувати концерт - речіталь визначних учнів централі і відділів УМ Інституту. Цей концерт який пройшов з великим успіхом, а на який прибули теж учні УМІ з Нью-Гейвену, буде мати великий вплив на працю відділів в Гартфорді і Нью-Гейвені в майбутньому.

Учні відділу в Гартфорді: Х. Балко, С. Гаврилюк, Д. Гадзевич, Р. Гарасимів, Я. Гарасимів, І. Захаріясевиц, Н. Кравець, О. Любинський, А. Пришляк, І. Савойка, Р. Салаяк, Я. Салаяк, Л. Солук, У. Скождополь.

Ю. Цибрівський
керівник відділу в Гартфорді

Роман Гарасимів
форт. — II н.

Ярослав Салаяк
форт. — II н.

Відділ УМІ в Гартфорді зорганізовано рівнобіжно із Нью-Гейвеном, ц. зн. в листопаді 1955 р. Керівником відділу і учителем фортепіану є Ю. Цибрівський.

Учні відділу в Гартфорді були іспитовані на протязі двох сезонів — 4 рази.

Деякі із старших, більш заавансованих учнів брали участь в принагідних імпрезах місцевого характеру.

ДІТЕЙ,

яким хочете дати музичну
освіту, посилайте наперед
до МУЗИЧНОГО САДОЧКА

Андрій Пришляк
форт. — II н.

Олег Любинський
форт. — II н.

Надія Кравець
форт. — III н.

Христина Балко
форт. — III н.

Богдан Балко
форд. — IV н.

Дарія Гадзевич
форд. — IV н.

Ігор Захаріясевич
форд. — I с.

Уляна Скочдополь
форд. — I с.

Відділ УМІ в Гартфорді

Нью Гейвен, Конн.

Основуючі сходи УМ Інституту на терені Нью Гейвену відбулися за ініціативою Т-ва „Українська Рідна Школа“ в Нью Гейвені і централі УМІ в Нью Йорку, в листопаді 1955 р.

Зараз же після рефератів на тему „Чому нам потрібно УМІ?“ — І. Городенького, та „Організація УМІ“ — Ю. Цибрівського, вибрано управу відділу в Нью Гейвені в такому складі: Ю. Цибрівський — керівник, Я. Сорока — заступник керівника, І. Небелюк — секретар. В склад Учительського Збору ввійшли крім вище названих, пані: д-р О. Томоруг, Н. Федорович і останньо теж п. Т. Криницька. Я. Сорока крім класу скрипки, викладає теоретичні предмети.

В тому ж шк. році переведено два іспити:

піврічний в кінці січня 1956 і річний у червні 1956, як також перший попис усіх учнів відділу 24. червня 1956 в залі Рідної Школи.

В шк. році 1956-57 відбулися теж два іспити і дуже успішний кінцевий попис в червні 1957.

Список учнів відділу УМІ в Нью Гейвен: П. Василевський, О. Городецька, Наталія Д. Городецька, Б. Заковоротна, М. Криницька, Н. Миколаєвич, Д. Небелюк, Г. Петрончак, П. Рондьяк, С. Сивак, З. Снігурович, Л. Шумило, Л. Хома.

Число наших учнів з року на рік збільшується.

Ю. Цибрівський
керівник відділу в Нью Гейвен

УЧИТЕЛІ

Теодозія Криницька
кл. фортепіану

Ірина Небелюк
секретар відділу і кл. фортепіану

Ярослав Сорока
кл. скрипки і теорет. предметів

Д-р Ірина Томоруг
кл. фортепіану

СЬОГОДНІ УМІ МАЄ ВЖЕ

23-ох ВИЗНАЧНИХ УЧНІВ

Ніна Федорович
кл. фортепіану

Ліда Хома
форт. — I н.

Богдана Заковоротна
форт. — II н.

Люба Шумило
форт. — III н.

Марта Криницька
форт. — III н.

Петро Василевський
форт. — III н.

Галина Петричак
форт. — III н.

Петро Рондяк
форт. — I с.

Надія Миколаєвич
форт. — II с.

Оксана Городецька
форт. — II с.

Дарія Небелюк
форт. — III с.

Наталія Д. Городецька
форт. — III с.

Відділ УМІ в Нью Гейвен

ЗА ЧАС ІСНУВАННЯ УМІ ВІДБУЛОСЯ ШІСТНАДЦЯТЬ ТЕМАТИЧНИХ ВЕЧОРІВ.

Абсольвенти Українського Музичного Інституту

Ліна Крилова

Ліна Крилова, талановита піаністка, студіювала в УМІнституті в рр. 1952, 1953 на концертному курсі в класі Р. Савицького. Брала участь у всіх імпрезах Інституту (між іншими у „Вечорі української музики“ — твори Барвінського і Лисенка, та у „Вечорі концертів“, на якому виконувала концерт б-моль Чайковського). Виступала з власними речіталами в Нью Йорку і Філадельфії. Мистецький диплом УМІ з визначним поступом osiąгнула в березні 1953 публічним речіталем в Нью Йорку.

Степан Шпех

Галина Мирошниченко*), покінчила студії в УМІнституті, в класі Р. Савицького, зложивши іспит зрілости 25. червня 1954 р. В 1953 р. працює в УМІ (Нью Йорк) як учитель-асистент, а від 1954 р. як звичайний учитель (фортепіан). Ініціаторка і учителька Музичних садочків в Нью Йорку і Ньюарку. Крім праці в УМІ, п. Мирошниченко студіює кореспонденційною дорогою в одній з американських консерваторій. В 1955 одержала учительський диплом цієї консерваторії, а тепер проходить в ній курс композиції.

Роксоляна Огороднік*), покінчивши 2-ий рік вищого курсу УМІнституту в класі Р. Савицького у Філадельфії, зложила 2. жовтня 1954 р. іспит зрілости. Від того часу працює як учителька фортепіану і теоретичних предметів у відділах УМІ в Вільмінгтоні, Честері і Філадельфії. В 1954 р. одержала стипендію у Філадельфійській консерваторії (класа Штоермана), яку покінчила ступнем бакалавра музики і учительським дипломом в червні 1957 р.

Степан Шпех, тенор (класа сольоспіву п. І. Приймової), osiąгнув диплом УМІнституту публічним речіталем в Нью Йорку 24. червня 1955 року. Часто виступає на імпрезах в Нью Йорку. Тепер студіює композицію.

Оксана Струк

Надія Недільська-Слободян*), покінчила 2ий рік вищого курсу УМІ в класі Р. Савицького 1954 р. Від 1953 працювала у філадельфійському відділі УМІ як учитель-асистент, а після зложення іспиту зрілости (в червні 1955), як звичайний учитель в цьому ж відділі.

Оксана Струк (класа Р. Савицького). Покінчила 2-ий рік вищого курсу УМІнституту у Філадельфії в червні 1957 р.

*) Знімка п. Мирошниченко поміщена в матеріалах УМІ — Нью Йорк.
Знімки п. Р. Огороднік і Н. Слободян — у відділі УМІ — Філадельфія.

Студенти УМІ в американських колегіях і університетах

Ірина Сквіртнянська-Стецура студіювала в УМІнституті в Нью Йорку в рр. 1952 і 1953 (класа Р. Савицького). Рівночасно була стипендисткою Гантер-Колегії в Нью Йорку, яку покінчила в 1953 р. ступнем бакалавра музики. Тепер студіює на вечірніх курсах в цій самій колегії і підготовляється до одержання ступня мастера.

Христина Карпевич студіювала в УМІ (Нью Йорк) в класі Р. Савицького від 1952 до 1956 (1-ший вищий). Свій непересічний піаністичний талант задемонструвала брилянтним виконанням концерту г-моль Мендельзона на пописі УМІ в червні 1955 р. В 1956 р. покінчила Гантер-Колегію в Нью Йорку ступнем бакалавра.

Юрій Годованець був студентом УМІ у Філадельфії (класа Р. Савицького) від 1952 до 1954. В 1954 вписався до філадельфійського Темпл-Університету на музично-освітній відділ, який покінчує в 1958 р. Від 1954 кожного року складає іспити, як екстерніст УМІнституту у Філадельфії. Від червня 1957 є оновником і диригентом „Студентського Хору“ у Філадельфії.

Любов Добровольська студіювала гру на фортепіані у філадельфійському відділі УМІнституту в класі Р. Савицького від 1952 до 1954. У вересні 1954 вступила до державної колегії (музично-освітній відділ) в Моррай. Студії в Моррай покінчує 1958 р. ступнем бакалавра музики.

Галина Савчак вчилася в УМІнституті у Філадельфії від 1952 до 1955 (класа Р. Савицького). Від 1955 р. є студенткою державної колегії в Моррай.

Студентами українцями опікується професор цієї колегії, п. Роман Придаткевич.

Ірина Стецура

Христина Карпевич

Юрій Годованець

Любов Добровольська

Галина Савчак

Голоси представників громадянства і мистецьких кругів про Український Музичний Інститут

Олена Загайкевич-Мельничук —
„Америка“ з 27. серпня 1952 р.

„... відновлення Музичного Інституту на території Америки доказує, що ще не всі ідеалісти розгубились у цій пустелі матеріалізму... ,... трішки страшно думати про будуччину нашої молоді, кинутої в чуже середовище...! Відкриття Музичних Інститутів в Нью Йорку і Філадельфії, що дадуть змогу нашій молоді згуртуватися довкруги визначних педагогічних сил, викликає такий ентузіазм, що попросту хотілося б написати якусь відозву в роді: „Громадяни, спішіть... і т. п. Але гадаю, що немає потреби, бо провід цих шкіл говорить сам за себе і є найкращою запорукою для успіху їх праці...“

Володимир Дорошенко —
„Америка“ з 2-го червня 1953 р.

„Український Музичний Інститут засновано на зразок Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові. Завдання його дати українській молоді змогу набути музичну освіту, щоб вона дорівнювала своїм знанням і мистецтвом чужинцям. УМІнститут створений на те, щоб молодь, яка залишиться в цій країні, звійшла в американське музичне життя належно підготована, а при тому внесла в нього свій український вклад. А знову ті, що вернуться на батьківщину, повинні мати відповідний багаж української музичної освіти, щоб там культивувати українське музичне мистецтво“.

Микола Фоменко —
„Свобода“ з 8. червня 1953 р.

„...вечорів на подібному рівні в українській Америці ще не було. Мушу нагадати, що такі значні наслідки, які ми бачили на „Вечорі української музики“ та на відчитному „Вечорі концертів“ можливі тільки в атмосфері колективності учнів і педагогів, здорового змагання між учнями і запровадження серед них музично-теоретичних дисциплін. Ці передумовини лежать в основі кожного, зокрема музичного закладу. На тлі цього слід побажати УМІнституту всебічного успіху дальшого розвитку, та поширення масштабів його праці!“

Stephen Marusewich —
„Svoboda“, Ukr. Weekly Section, June 13, 1953

“... there were many physical characteristics of this pupil recital (May 23, 1953) at the Washington Irving High School, New York, which impressed me very favorably. One was

attainment of Carnegie Hall concert atmosphere which reached a professional level in seriousness and dignity.

Programming was unusual and interesting in that the students played a group of compositions of one composer and then another composer's selections were rendered.

The Ukrainian Music Institute was represented by vocalists, violinists, string ensemble and many pianists. Musically the program was excellent. Each pupil showed true musical perception. Tone and musical phrasing was not lacking. Even the youngest of the students phrased well. The rhythm and touch was clear and precise.

It was apparent that these pupils were taught and guided by understanding, sensitive and diligent pedagogues. My sincere congratulations to all of them. Their patience and endeavor was rewarded at this recital.

In conclusion, I'll simply say that I enjoyed every performer ...”

Д-р Зиновій Лисько (Мюнхен)
„Свобода“ з 15. жовтня 1953

„...і тепер, коли вчителі львівського Музичного Інституту на чолі з піаністом і довголітнім досвідченим педагогом проф. Романом Сазинським організували в Нью Йорку новий Музичний Інститут та його відділи, — маємо знову громадську установу, що забезпечує добре, фахове музичне виховання. Звертаємо увагу батьків, що наука в Музичному Інституті має ту перевагу, що дає не тільки гарантію кваліфікованості учительських сил, але й контролю наших найвищих музичних авторитетів. Позатим дає знання з усіх потрібних теоретичних ділянок і тим забезпечує набуття всебічної музичної інтелігенції. А взаємна конкуренція між учнями підносить їх пильність і витривалість...“

Роман Придаткевич —
„Свобода“, 20. лютого 1954

„Під час мого перебування в Нью Йорку я мав щастя бути присутнім на піврічному popisі учнів Українського Музичного Інституту. Тому, хто має діло з навчанням музики, є відомі психотехнічні обставини, в яких музикальність учня та його знання інструменту розвиваються. Такий слухач, переслухуючи учнів української музичної школи, мусить признати високу вар-

тість навчання, яке подають українські музичні педагоги.

Український Музичний Інститут є сьогодні солідна музична інституція з поважним числом філій в Америці, яка ще тільки потребує фінансового забезпечення...

Клявдія Олесницька —

„Свобода“, 29. березня 1954

„Швидкість, з якою Український Музичний Інститут розвинув свою діяльність, potwierджує те, що історики американського музичного життя підмітили після пам'ятного 1929 р. ... Сьогодні Український Музичний Інститут це установа, що обслуговує сотні нашої дітвори, та спирається на тривких основах: довір'ї родичів, та відданий навчальній праці кваліфікованого учительського збору...“

Дарія Каранович —

„Свобода“, 4. березня 1955

„Український Музичний Інститут розвивається щораз то краще — це доказують солідно підготовані пописи, що дають висліди справжньої фахової праці, яку професорський збір провадить з учнями. Поважне ставлення до музики і почуття відповідальности учнів дають запоруку, що наша музикальна громадськість матиме з часом дуже добре вишколених і фахових музиків і вже не будемо нарікати, що, мсляв, був талант і марно пропав, бо не було кому заопікуватися...“

Ярослав Климовський —

„Свобода“, 11. травня 1955

„... на кожний спосіб Український Музичний Інститут, не зважаючи на великі труднощі, як брак будинків, відсутність відповідних інструментів, власної, хочби малої концертної залі тощо, успішно продовжує світлі сторінки історії Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові і тим його діло велике.“

Д-р Петро Ісаїв — „Шлях“, 29. квітня 1956

„Український Музичний Інститут виконує дуже корисну працю серед нашого громадянства. Він розвиває музичні таланти (потрібні й для нашої Церкви), підвищує музичну культуру, зазнайомлює молодь з кращими музичними творами українських і чужих композиторів. Музична культура й знання музичних творів, які дає нашій молоді УМІнститут залишаться на десятки років серед нашого громадянства, бо теперішнє покоління передасть їх черговим поколінням.“

Іван Керницький —

„Свобода“, 19. травня 1956

„... Один з таких способів вибрав Український Музичний Інститут, що поставив собі за

завдання виховання українського музично-мистецького доросту і за час свого 4-літнього існування домогся вже помітних успіхів в цій ділянці...“

Микола Фоменко — „Свобода“, 15. червня 1956

„... Якщо традиційний щорічний виступ учнів тієї чи іншої Філії УМІ є показником з одного боку річних поступів, а з другого виявом рівня педагогічного персоналу даної філії, — то концерт 19. травня треба вважати показником якості праці УМІнституту — в цілому. Всім відомо, з яких маленьких масштабів чотири роки тому почав виростати УМІ.

Самозрозуміла непевність перед майбутнім, організаційні труднощі на перших кроках, брак відповідного досвіду в американських умовах, відсутність солідарности серед музичних діячів, не злякали тоді й не зупинили невелику групу свідомих своєї мети ентузіастів, які, не покладаючи рук, упродовж чотирьох років поглибили, розширили і піднесли стору УМІ і в якісному і в кількісному відношеннях.

Кількість учнів, яких охоплює сьогодні УМІ, сягає біля 500, кількість вчителів біля 55, а кількість філій в різних містах і стеях Америки становить на сьогоднішній день 14 із перспективою і тенденцією рости в майбутньому.

Ці вищенаведені числа за себе виразно і красномовно говорять і не потребують ніяких коментарів.

Але найголовніші досягнення УМІ полягають в якісних показниках... І справді, виховати за чотири роки 17 учнів, які, переходячи з курсу на курс, поступово завоювали собі найвищачі оцінки, — учнів, які вже можуть стати на одному рівні з учнями відповідних років кращих американських музичних шкіл, це неабиякий успіх професорського складу, це є вже перемога тих, які колись з такими труднощами започаткували УМІнститут у ЗДА. Перед численно зібраною аудиторією пройшла група талановитих і працьовитих дітей різного віку, яка продемонструвала свої великі надбання і також музично-мистецьку культуру своїх учителів“.

Ігор Соневицький — „Америка“, 3. липня 1956

„... незвичайною подією на сторінках історії Українського Музичного Інституту записався цей концерт визначних учнів. Після чотирьох років існування УМІнституту цей концерт став доказом високоякісних досягнень школи, що підготовляє своїх учнів до солідних виступів, та не дозволяє їм позувати на „вундеркіндів“. Недаром представники американського музичного шкільництва, що були присутні на цьому концерті, дали високу оцінку праці Інституту. Треба вірити, що при дальшій під-

тримці українського громадянства наш талановитий музичний авангард промостить собі шлях на великі концертні естради, здобуваючи добру славу для українського імені.“

І. Городецький — Нью-Гейвен, Конн. Липень 1957

„...коли взяти до уваги, що американські музичні школи, маючи менше число студентів, працюють в нормальних обставинах і то звичайно за великою матеріальною допомогою різних фінансових магнатів, чи подібних карнегієвських, або куртісівських фондів, то треба з гордістю признати, що наш УМІнститут за тих кілька років доказав чуда.

Короною дотеперішньої праці УМІ були недавні виступи визначних учнів УМІ в різних містах Америки (Філадельфія, Нью-Йорк, Гартфорд і ін.). Ці учні своєю працею і мистецькою грою — були найкращою відповіддю УМІ всім скептикам, а водночас живим показником, що єдино своя рідна музична школа, під керівництвом визначних українських музик, може вирощувати справжні українські таланти. Не індивідуальне розпорошення, хоч й під українським керівництвом, але зорганізована суспільність у товаристві, чи школі творить національну силу й цінність — тимбільше на чужині. Кон-

секвентно — дитина, що зростає, виховується в організованій спільноті, в майбутньому житиме й працюватиме для цього суспільства.

Кожний педагог це глибоко розуміє, яке велике виховне значення має своє рідне свідцтво зі своєї рідної музичної школи для української дитини на чужині — в кристалізації її національної душі.

За Божою поміччю, та при співпраці усіх здисциплінованих громадян — централі і філії УМІнституту початкові труднощі першого 5-ліття перебороли світло. Сполучуючи українські й чужинні досягнення на полі музики в одну організаційну та мистецьку цілість, працівники УМІнституту повністю перещиплюють ті скарби на молодий український ґрунт, який — дасть Бог, видасть багаті плоди.

Українська спільнота на чужині може гордитись, що й ця ділянка, так важлива в національному житті, — не занедбана.“

Б. Гошовський — Торонто (цитат з листа)

...„велику роботу бачу в УМІнституті з філіями. Це власне проблема нашого мистецтва й виховання, яку реально поставлено і розв'язується реальною дією...“

Зізд учителів усіх шкіл
(Нью-Йорк — 1955)

Спогади про Українську Консерваторію і наше музичне життя в Нью Йорку в рр. 1923—1938

З нагоди п'яти-ліття оснування Українського Музичного Інституту в Америці зроджується у мене багато споминів та аналогій. Не дивниця, бо успіхи останніх п'ятих років збуджують в душі кожного громадянина і любителя української культури гордість і глибоке признание.

Вправді праця членів цієї нашої славної організації формально почалася п'ять років тому, однак, як зважити, що найновіша еміграція причадила до Америки понад дев'ять років тому, то можна припускати, що найменше три-чотири роки перед оснуванням Інституту і його відділів ті самі музики-учителі працювали, учили і підготовляли все те, чого від них вимагали обставини, а особливо потреба передання наших музичних традицій українській молоді. Завдяки ідеалізові тих чесних учителів музики, а особливо завдяки організаційній енергії піяніста Романа Савицького, наші українські музики збудували діло великої культурної вартості, діло, яке скоро росло, та з року на рік поширювалося. До Учительського Збору включено мало що не всіх тих музик, які могли провадити наших талановитих дітей і молодь в напрямі їх музично-професійного розвитку під прапором української музики, пісні, та рідного слова.

Наші музики найновішої еміграції застали в ЗДА вже певний музичний ґрунт і наступним поколінням буде цікаво знати про це, що робилося в користь української музики в часах старої еміграції.

Рівно тридцять три роки тому, після першої світової війни, засновано в Нью Йорку, в 1924 р. правдоподібно першу в Америці українську музичну школу, яка під назвою „Української Консерваторії“, під співдирекцією Михайла Гайворонського та Романа Придаткевича проіснувала кругло десять років, видавши досить поважне число українців, підготованих до музичної професії.

Це сформування консерваторії, що відповідало вимогам часу і обставин, було рівночасним із зорганізуванням вечірніх українських шкіл по різних місцях Нью Йорку, з головним осідком в Народному Домі. Заложення української музичної школи було без сумніву konieczністю. Багато нашої дітвори студіювало музику, головню скрипку і фортепіан — приватно, або в музичних школах, в яких подавано науку музики, як засіб до американізування чужинців і до того часто мало компетентними учителями. Проб оснування власної музичної школи на

громадських основах до того часу майже не було, якщо не брати під увагу коротко-триваючих починів, часто у зв'язку з потребами церковних громад. Учили тоді дякоучителі, які навіть часто мали досить добрі музичні підстави, але їх головна праця не дозволяла сконцентруватись в цьому напрямі. Учили також й професійні музики, але без відповідних педагогічних кваліфікацій.

Внедовзі після приїзду до Америки (грудень 1923), зійшовся я з Михайлом Гайворонським.

Михайло Гайворонський

Роман Придаткевич

Вислідом наших спільних розмов було заложення музичної школи (консерваторії) із забезпеченою громадською підтримкою, та запрошення на учителя фортепіану Миколу Стембера, який, як піяніст українського національного хору О. Кошиця, приїхав з концертних подорожей по обох Америках, та члена цього славного хору Григорія Павловського, як учителя сольового співу. Аж в другому році існування консерваторії заангажовано учительку-американку до теорії. Олександра Кошиця, який приїхав з дворічної концертної подорожі перемучений і майже хворий, ми рішили співучастью в праці консерваторії не турбувати, а постановили нав'язати з ним зв'язки пізніше. Тому, що від самого початку атмосфера між нами, учителями була широко приятельська, а відношення громадянства вповні прихильне, ми дістали відразу значне число учнів.

Працю в Українській Консерваторії розді-

лено так: М. Гайворонський учив скрипку (в той час зацікавлення скрипкою було багато більше, ніж фортепіаном), і провадячи частинно струнний гурт, komponував для цієї потреби музику. Я завідував канцелярією, учив скрипку і провадив на зміну з Гайворонським струнний ансамбль, у початках зложений із самих скрипок. Кілька місяців пізніше запрошено третього учителя скрипки Дмитра Рудковського, а рівночасно почав учити мій заансований учень Дмитро Гудз, що виявив незвичайний хист у навчанні початківців і „тяжких“ учнів. Другою учителькою фортепіану була Оксана Назаревич, учениця славного М. Розенталя, яка рівночасно учила в Куртис-Інституті у Філадельфії фортепіан, як побічний предмет. Для класу сольового співу Гр. Павловського було трудно діставати учнів і ця класа була все неповною. Вокальна праця була сконцентрована в діяльності Гайворонського, як диригента українського театру й диригента церковного хору при церкві св. Юра.

Ми винайняли приміщення в домі напроти церкви. В партері частину віднявняли, а шкільну домівку і малі адміністративні видатки оплачувалося складками самих учителів. При прийнятті нового учня ми його переслухували, записуючи його добрі прийоми й злі привички із заввагою, в якому напрямі треба учня розвивати. Ми переконалися, що в більшості випадків учні, які довгий час училися музики, не знали навіть назви нот, а тимбільше не мали жадного поняття про теорію музики. Для мене, як учителя скрипки, ці переслухування і конференції з М. Гайворонським мали велику вартість. Дуже корисним для нашої праці був кількісний досвід Гайворонського, як учителя скрипки в Музичному Інституті ім. Лисенка у Львові. Він добре знав інструктивний матеріал для початківців. У кожному індивідуальному випадку доцільне примінення такого наукового матеріалу мало велике значення. У випадках „попсованих“ учнів, яких треба було рятувати (таких ми мали багато), було найбільше клопоту, тому, що чиїсь учительські „гріхи“ треба було неспостережно направляти і рівночасно учня музикально й технічно розвивати, побоюючися, щоб його не знеохотити та не знудити. Ці учні поступали дуже поволі і справляли найбільше клопоту. Натомість учні-початківці, завдяки нашому дбайливому підходові, поступали скоро вперед. Європейський педагогічний досвід і праця серед нових, зовсім інших обставин заставили нас підходити до навчання українських дітей дуже обережно і з почуттям повної відповідальності.

Згадуючи, що ми, учителі Української Консерваторії, були в приятельських відношеннях і собі допомагали, я можу також сміло додати, що ми себе взаємно інспірували для нашого власного музичного розвитку. Я завзято пра-

цював над ростом своєї скрипкової техніки. Для розвитку композиторської техніки ми оба з Гайворонським вписалися на колумбійський університет. Пізніше я продовжував студії як стипендіст в Інституті Куртіса у Філадельфії. Дуже пильно працював над власною фортепіановою грою наш співучитель Микола Стембер. Його музична культура, інтуїція, піанізм, а головню тонкий смак, мали для нашого загального музичного росту велике значення. Стемберів підхід при студіюванні українських фортепіанових творів, які він виконував на наших національних святах, були для нас мірилом широго підходу до музики, а до музики українських композиторів і спрацювань української народної пісні зокрема.

Так працюючи як скрипак, учитель скрипки і композитор, я відважився дати власний концерт аж після шости років побуту в Америці. Українські Товариства Нью Йорку запевнили матеріальну поміч для цього концерту, що відбувся у квітні 1930 р. з повним успіхом у ньюйоркській Тавн Гол. Програма концерту включала також мої скрипкові твори, основані на українських народних піснях. Великим поштовхом для мене, як скрипака й композитора, було також запрошення моїм концертним бюро оснувати для концертних виступів Українське Тріо, зложене із скрипки, сопрану і фортепіану. Тому, що література на такий склад є дуже обмежена, а екзотичність програми для продажі концертів по Америці має велике значення, я мусів сам писати українські твори для цієї потреби. Деякі композиції, що підходили для програми цих концертів дали також М. Гайворонський та Василь Барвінський зі Львова. Концерт Українського Тріа в Тавн Гол 1931 року (Марія Гребенецька, пізніше Осипа Ярема-Чиж, сопран, Оля Ткачук - піаністка і я, як скрипак) був першим в Америці концертом, на більшість програми якого склалися повновартні українські музичні твори. Признання американських щоденників, захоплення українських часописів (про що свідчили передовиці в кількох числах „Свободи“ й „Америки“, де були наголовки „Ось де люди слава України“), були великим крском вперед у процесі розвитку української музики в Америці. Навіть фінансова депресія не перешкодила свіжості й оригінальності українських програм ще досить довгий час здобувати виступи по університетах, клубах та професійних концертних залах. Об'єднання українських організацій в Америці оголосило навіть конкурс на нові композиції в українському стилі для вище згаданих виступів. Консолідація індивідуальних концертних бюро у два сильні картелі, що стали контролювати все концертне життя Америки, замкнула нашому концертному бюро можливість давати концерти поза Нью Йорком. А до того сама депресія зго-

дом таки спричинила у професійній музичній праці майже цілковитий застій.

Діяльність Української Консерваторії з приводу безробіття, що зачалася від 1930 р, ставала щораз більше обмеженою. Українські діти майже перестали учитися музики. Ті, що на протязі кількох років навчання виробилися на заавансованих скрипаків, а фальшива амбіція їх батьків-українців не дозволяла би їм прийняти стипендії від української установи, стали приймати „сколяршіпс“ американських музичних шкіл. Деякі з цих шкіл запровадили своїми стипендіями правдиві оргії переловлювання учнів. Тратити добрих учнів, які відходили на дуже непевну музичну дорогу, було для нас справді болючим.

Я був примушений обставинами прийняти працю як концертмайстер симфонічної оркестри в Бронксі. Продовжуючи ограничену працю Української Консерваторії, я рівночасно також

Українське тріо

провадив скрипкову класу в Коммюніті Скул оф Мюзік, де я давав також концерти з ансамблем моїх учнів-українців. Вони усі грали також у струнній оркестрі М. Гайворонського. Цю оркестру під час його занедужання я провадив двома наворотами, а опісля, аж до початку війни, провадив її наш талановитий учень Степан Марусевич.

Розчаровані послабленням акції Української Консерваторії, ми оснували, при допомозі американських і деяких українських громадян „Товариство Приятелів Української Музики“ (1935—1938), яке поставило собі за завдання на щомісячних сходах-концертах виконувати українські камерні твори. До програмового комітету належав М. Гайворонський, а багато допомагав у цій праці відомий челіст Михайло Букиник. Членами товариства були також американці з голосними іменами в музиці, як Валтер Дамрош, Паоло Галліко, Ліліян Літлегейз і другі. Ми виконали перший раз в Америці такі твори: Тріо В. Барвінського, тріо Б. Лятошинського, тріо і скрипкову сонату Ф. Якименка, струнний квартет З. Лиська, квартет і квартетову суїту М. Гайворонського, скрипкову со-

нату Б. Кудрика, квартет Р. Придаткевича і багато менших композицій.

Праця над концертами української музики при Т-ві Приятелів Української Музики спонукала також об'єднатися при цьому товаристві всіх українсько-американських музик-композиторів: О. Кошиця, М. Гайворонського, П. Углицького і мене самого, і ми всі в благородній конкуренції та співпраці розвинулися як композитори і переконали наше громадянство, що українська музика у вільній Америці має великі можливості, як засіб пропаганди української культури та українського імені.

Пишучи ці спогади про працю серед трохи примітивніших обставин, як воно є сьогодні, я хотів подати тільки ті факти, які, на мою думку, дали підстави до пізнішого розвинення ще більших здобутків української музики.

Праця Українського Музичного Інституту в Америці виховує нову, третю генерацію українських музик-патріотів, які могли б з допомогою наших установ остаточно вивести на міжнародну арену українську національну музику, як одиницю, варту уваги цивілізованого світу.

УМІ В АМЕРИЦІ ПРОДОВЖУЄ ПРАЦЮ ВИЩОГО МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТУ
ІМ. ЛИСЕНКА У ЛЬВОВІ

Початки діяльності Вищого Музичного Інституту у Львові

Вищий Музичний Інститут ім. М. Лисенка засновано у Львові восени 1903 р. старанням двох видатних діячів того часу: Анатолія Вахнянина і Володимира Шухевича. Формально засновником і власником школи було Музичне Товариство ім. Лисенка, до управи якого належали: В. Шухевич (голова), М. Волошин (секретар школи), О. Дрималик, Ф. Колесса, О. Доманик і К. Бандрівський.

Музичний Інститут почав свою працю у жовтні 1903 р. під проводом А. Вахнянина, який викладав теж теоретичні предмети. Спершу були тільки дві класи: фортепіану і скрипки. У класі фортепіану працювали учительки: Дарія Шухевич, Олена Прокеш, Олена Ясеницька і Марія Криницька (полька). У класі скрипки Олександр Бережницький, який одначе досить скоро відійшов до війська і треба було тимчасом ангажувати чужинця. Незабаром з'явилась Єлисавета Щедрович-Ганкевичева, а згодом Євген Перфецький.

У тодішніх часах навчання музики уважалось люксом, професійних музик серед нашого громадянства було дуже мало. Люди не мали відваги вибирати музику як життєву професію, студії вимагали великих коштів, треба було їхати до Відня, чи Праги, а не було певности,

чи ті студії дадуть забезпечення в житті. Через те багато талантів марнувалось. Пізніше, коли Інститут почав розвиватись, коли вже можна було похвалитись деякими осягами в педагогічній ділянці, наступив зворот. Учні в Інституті постійно прибувало, а деякі з найкращих учнів, після закінчення науки у нас, від'їздили на завершення студій за границю. З найкращих учнів Інституту, в початках його діяльності, пригадує між іншими такі прізвища: піаністки — Р. Білинська (Темницька), О. Озаркевич (Бірецька), Г. Лагодинська (Залеська) і М. Доскоч (Байлова), (всі учениці М. Криницької). Скрипки: Р. Придаткевич і Р. Криштальський.

По смерті дир. Вахнянина (1908 р.) прийшов на його місце Ст. Людкевич, який був директором Інституту до першої світової війни (1914). Опісля покликано на цей пост Василя Барвінського.

В початках праці Інституту поділ годин був уложений досить непрактично: 4 учні на годину, значить по 15 хвилин, три рази тижнево. Це було для учнів некорисним, вони за часто мінялись і за коротко грали. Згодом годину поділено на трьох учнів, з яких кожний одержував 20 хвилин, отже тижнево повну годину. Пізніше змінено ще раз: два рази в тижні по

Композитор Василь Барвінський
директор Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові

пів години і так вже остало до кінця. Оплата за науку виносила місячно 10 корон. Учні одержували повідомлення і були призначувані на відповідні роки за скалею від 1 до 8. Пізніше змінено систему років на підготовчий, нижчий, середній і вищий курси та введено крім піврічних повідомлень — річні свідоцтва. Пописи й іспити відбувались два рази в році. Навчання відбувалося на основі плянів за зразком програми львівської консерваторії. Опісля Інститут випрацював власні пляни навчання.

Число учнів збільшувалося значно і прибували нові учителі: Тарас Шухевич, Ольга Шухевич (фортепіан), Флоріан Кребс (чех) — скрипка, Вольфсталь (віолончеля). Школа Музичного Інституту приміщувалась перших 12 років у винаймлених домівках, дотепер з вес-

ною 1916 р. перейшла до нового, власного, будинку при вул. Шашкевича ч. 5. Тут було вже згідно, багато окремих клас, так, що майже кожний учитель мав свою кімнату.

Цей огляд відноситься до початків діяльності Музичного Інституту від 1903 до 1914 рр., цебто до вибуху першої світової війни, яка припинила працю Інституту на цілий шк. рік 1914-15. Щойно восени 1915 р. відкрито школу наново.

Цей другий очерк існування Інституту ім. М. Лисенка (1915—1939), в якому школа поширила свою діяльність також на інші міста Галичини, відкриваючи в них свої філії, — проходив під знаком дуже великого розвитку нашого музичного життя, в якому Інститут відіграв немалу роль.

Осип Залеський

Українські Музичні Інститути на західно-українських землях

Перша половина двадцятого сторіччя позначилася могутнім розвитком музичного життя на всьому просторі українських земель. Також і на західно-українських землях, де до цього часу музичне мистецтво було ще в стадії кристалізації, почався живіший музичний рух, а причинилося до цього немало оснування на початку цього сторіччя Музичного Товариства ім. Миколи Лисенка у Львові та музичної школи, яка була головною ділянкою праці названого товариства. Перша музична школа під назвою „Вищий Музичний Інститут ім. Миколи Лисенка“ постала у Львові в 1903 році, а її директором був визначний у цьому часі композитор і організатор музичного життя Анатоль Вахнянин (1841—1908). Початкова діяльність ВМІнституту була доволі скромна, бо не було ще достатнього числа фахових учителів українців, так, що до праці ангажовано учителів не-українців, як скрипак Кребс, челіст Вольфсталь, учителька сольоспіву Козловська чи учителька фортепіану Криницька. Між першими учителями-українцями були пані: Дарія Шухевич-Старосольська й Олена Ясеницька-Волошин (піаністки), Євген Перфецький (скрипак) та учителі теоретичних предметів: А. Вахнянин, Ф. Колесса і Ст. Людкевич. Ці педагоги виховали наше покоління музично-образованих працівників на західно-українських землях, яких праця принесла згодом перше жниво. З причини воєнних подій у роках 1914—1919 деякі учні ВМІнституту опинилися на еміграції за

кордонами Галичини (Відень, Прага, Берлін) і там продовжували свої мистецькі студії, а повернувши згодом на Батьківщину, присвятилися педагогічній праці в Музичних Інститутах ім. М. Лисенка. Першим повернувся зі студій у Празі Василь Барвінський і поступив на працю як директор ВМІнституту у Львові, а згодом повернули й інші бувші учні ВМІнституту, як Володимира Божейко, Меланія Доскоч, Борис Кудрик, Галя Лагодінська, Галя Левицька, Зенон Лисько, Нестор Нижанковський, Антін Рудницький, Роман Савицький, Тарас Шухевич та Євген Цегельський.

По закінченні польсько-української війни (1919 рік) почалася оживлена праця над відбудовою національного життя на всій території Західної України. Охопила вона й музичну ділянку, а праця та проявилася між іншим і в оснужуванні музичних шкіл, щоби підготувати нові кадри музичних працівників. За зразком Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові постають і в інших містах галицької волості філіяльні Музичні Інститути. Спершу оснужуються філії Музичного Товариства ім. М. Лисенка, як власники Музичного Інституту (школи), а Виділ Т-ва відкривав Вищий Музичний Інститут. Перша філія ВМІ постала у Перемишлі, де вже й до цього часу культивувано навчання музики в „Дівочому Інституті“, в якому мешкали учениці перемиських шкіл, головню учениці Жіночого Ліцею. Працювали там такі педагоги, як Ольга Ціпановська, Ольга

Окуневська, Богдан Вахнянин, а протектором цього музичного руху був Станислав Людкевич, який ще до першої війни був учителем гімназії в Перемишлі. З оснування Музичного Інституту ця праця перейшла в руки учителів МІнституту, якого першим директором була Ольга Ціпановська.

Другим з черги постав МІнститут у Станиславові, який мав також свою традицію як музична школа при співочім товаристві „Боян“ ще з часу праці в цьому товаристві Дениса Січинського. Філію Музичного Т-ва і Музичний Інститут основано в Станиславові в 1921 році, а першим директором був Осип Залеський. Третім з черги відкрито МІ в Стрию (дир. Котович, потім д-р З. Лиско), а далі в Коломиї (дир. Рубінгер), Дрогобичі (дир. о. Сапун, потім Б. Пюрко), Тернополі (дир. В. Безкоровайний), Золочеві, Самборі, Яворові, Чорткові й Ярославі (в 1941 році, дир. В. Гнатюк). Спроби відкриття Музичного Інституту на Волині не вдалися через вороже ставлення польської влади. Так на протязі кількох років галицька волость покрилася сіткою музичних шкіл, які завдяки добрим учительським силам і умілому прововоді централі здобули славу добрих шкіл, не тільки серед нашого населення, але і в польських музичних кругах, що виявилось в признанні ВМІ прав прилюдних шкіл польським міністерством освіти у Варшаві. Всі філіяльні М. Інститути мали однакову програму навчання, а іспити відбувалися під прововодом інспектора МІнститутів д-ра Ст.

Людкевича, або делегата Централі. По декількох роках почали виходити перші абсолювенти цих Інститутів, які, або доповняли свою освіту в центральному МІнституті у Львові, або виїздили за кордон для поглиблення своїх студій, а тоді починали учительську працю в Інститутах, якщо не рішилися працювати самостійно.

З численних бувших учнів ВМІнститутів багато залишилося в Батьківщині, деяких забрала смерть у час воєнної хуртовини, а немало працює для музичного мистецтва на еміграції, розкинені по різних країнах вільного світу. Також у складі учительських зборів Українських Музичних Інститутів у ЗДА є, якщо не всі, то більшість бувших учнів ВМІнститутів ім. М. Лисенка. У ВМІнститутах ставили свої перші кроки й деякі теперішні мистці-співаки, там підготовлялися інструменталісти, які працюють у різних оркестрах; на диригентських курсах у ВМІ набули знання й досвіду диригенти хорів і окрестр, які працювали по селах і містечках Галицької Волості. Беручи у загальному, Вищі Музичні Інститути видали цілі плеяди музично-освічених людей, для яких музика стала життєвою konieczністю, як одна з ділянок загальної культури.

Білянс праці Вищих Музичних Інститутів ім. М. Лисенка на Західній Україні за цей короткий період часу дуже додатній, а великий їх вклад у скарбницю музичної культури можна буде належно оцінити щойно з історичної перспективи.

Учителі Інституту ім. Лисенка у Львові
(1930-ті роки)

Від ліва I ряд: Композитор д-р Ст. Людкевич, Я. Дрималик (голова Муз. Т-ва ім. Лисенка), О. Сидорович (візитатор), В. Барвінський (директор).
II ряд: Г. Левницька, О. Бандрівська, К. Гладилонич, Н. Біленька, д-р Б. Кудрик, Е. Перфецький, М. Колесса, О. Москвичів, Т. Шухевич, М. Байлова.
Нагорі: Р. Савицький, Е. Козулькевич.

ДОБРОДІ

Українського Музичного Інституту

жертвували:

П. В. Пуйда	\$300.00
Д-р Н. Гайворонська: Музичну бібліотеку і	25.00
Відділ УКК у Філадельфії	50.00
Дирекція Укр. Клубу Горожан у Філадельфії	25.00

ЖЕРТВОДАВЦІ

на закупівлю інструменту

для УМІнституту в Нью Йорку

п. п.	
А. Баран	\$10.00
Н. Бартків	10.00
Д-р Б. Бородайко	10.00
М. Гордієнко	4.00
І. Гой	2.00
Д. Захарченко	20.00
М. Зубрицька	25.00
І. Книш	20.00
І. Копач	10.00
І. Копачинська	10.00
Л. Крушельницький	25.00
М. Лебедь	10.00
Д-р І. Макаревич	30.00
Н. Налісник	20.00
А. Осадца	10.00
Д-р Р. Олесницький	25.00
Е. Папіш	10.00
Д-р Ю. Політило	25.00
З. Рудик	5.00
Р. Савицький	50.00
Г. Сенів	8.00
п. Сітницький	20.00
Д-р М. Шлемкевич	15.00
І. Тершаковець	25.00
Я. Тимочко	20.00
Н. Хоманчук	20.00
Д-р А. Якимів	30.00
Ст. Яц	25.00

З М І С Т

	ст.
Роман Савицький: Український Музичний Інститут в Америці	3
Центрاليا УМІнституту — Нью Йорк	7
Іванна Приймова: На вокальні теми	17
Галина Мирошніченко: Музичний садочок	29
Володимир Цісик: Значення ансамблевої гри в навчанні скрипки	30
Відділи УМІ — Філадельфія (Па.)	34
Ньюарк — Елізабет — Джерзі Ситі (Н. Дж.)	45
Пасейк (Н. Дж.)	55
Честер (Па.)	57
Клівленд (Ог.)	61
Лорейн (Ог.)	69
Вілмінгтон (Дел.)	71
Балтімор (Мд.)	72
Трентон (Н. Дж.)	74
Бофало (Н. Й.)	76
Галина Лагодніська-Залеська: Проблеми фортепіанової педагогіки	77
Гартфорд (Конн.)	81
Нью Гейвен (Конн.)	83
Абсольвенти УМІ	86
Студенти УМІ в американських колегіях і університетах	87
Голоси громадянства і мистецьких кругів про УМІ	88
Роман Придаткевич: Спогади про укр. консерваторію	91
Олена Волошин: Початки діяльності Інституту ім. Лисенка у Львові	95
Осип Залеський: Українські Музичні Інститути на західно-українських землях	96
Добродії УМІ і жертводавці на закупню інструменту	98

